

Fremsat den 5. december 2013 af ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri (Karen Hækkerup)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om hunde

(Ændring af bestemmelsen om skambid, optagning af strejfende hunde m.v.)

§ 1

I lov om hunde, jf. lovbekendtgørelse nr. 254 af 8. marts 2013, foretages følgende ændringer:

1. I § 1 b indsættes som stk. 5. :

»Stk. 5. Politidirektøren afholder omkostningerne ved at lade en hund aflive efter stk. 1, men kan kræve beløbet refunderet af besidderen.«

2. § 3 affattes således:

»§ 3. I byer og områder med bymæssig bebyggelse er det forbudt at lade hunde færdes på gader, veje, stier eller pladser m.v., der er åbne for almindelig færdsel, uden at de enten føres i bånd eller er i følge med en person, som har fuldt herredømme over dem. En hund anses ikke for at være under ledsagelse fordi den er under tilsyn fra besidderens bolig eller forretningslokale. Føres hunde i bånd, skal dette være så kort, at hunden holdes tæt ind til ledsageren. Hvis hunde færdes løse på de i 1. pkt. nævnte steder uden at være i følge med en person, der har fuldt herredømme over dem, lader politiet dem optage og underretter besidderen eller en til vedkommendes husstand hørende voksen person.

Stk. 2. Uden for byer og områder med bymæssig bebyggelse påhviler det besidderen af en hund at drage omsorg for, at den ikke strejfer om.

Stk. 3. Det er forbudt at lade hunde færdes på private arealer, som besidderen af hunden ikke har brugsret til. Grundejeren eller den, der har brugsret til det private areal kan på forsvarlig måde optage eller fjerne hunden fra grunden. Vedkommende skal ikke betale erstatning, hvis hunden herved kommer til skade eller omkommer. Nedskydning eller anden fremgangsmåde, der sigter på at slå hunden ihjel, må kun anvendes af grundejeren eller den, der har brugsret til et privat areal, hvis hunden angriber andre husdyr eller frembyder nærliggende fare for person eller ejendom.

Stk. 4. Har grundejeren eller den, der har brugsret til det private areal optaget hunden, og kendes hundens besidder, skal den, der har optaget hunden, snarest muligt og senest 24 timer efter at optagelsen har fundet sted, underrette hundens besidder eller en til vedkommendes husstand hørende voksen person. Grundejeren eller den, der har brugsret til det private areal og som har optaget hunden, er pligtig til at fodre og passe den optagede hund forsvarligt. Såfremt det ikke er muligt at optage hunden, eller hvis hundens besidder ikke kendes eller ikke afhenter hunden, rettes der henvendelse til politiet, som lader hunden optage og underretter så vidt muligt besidderen.

Stk. 5. Er en hund, der er optaget efter stk. 1 eller stk. 3 ikke mærket og registreret, og kendes besidder ikke fremlyses den. Det gælder dog ikke, såfremt hunden bærer skilt som nævnt i § 1, stk. 1.

Stk. 6. Hvis besidderen ikke inden 3 dage efter, at underretning eller fremlysning efter stk. 1, stk. 4 og stk. 5 har fundet sted, indløser hunden ved at betale de udgifter, som optagelsen har medført, kan politiet afhænde hunden eller lade den aflive. Et eventuelt overskud ved afhændelsen tilfalder ejeren, hvis denne melder sig inden 3 måneder og godtgør sin ret, og ellers statskassen.

Stk. 7. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte nærmere regler om afhændelse af optagne hunde.«

3. Efter § 3 indsættes:

»§ 3 a. Kommunalbestyrelsen kan bestemme, at der i kommunen eller nærmere opregnede områder af kommunen skal gælde en pligt til i byer og områder med bymæssig bebyggelse altid at føre en hund i bånd på gader, veje, stier eller pladser m.v., der er åbne for almindelig færdsel. Båndet skal være så kort, at hunden kan holdes tæt ind til ledsageren.

Stk. 2. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte regler om, at visse hunde ikke er omfattet af bestemmelser om båndpligt fastsat i medfør af stk. 1.«

4. Efter § 3 a indsættes:

»§ 3 b. Løsgående glubske hunde må ikke uden politiets tilladelse anvendes til bevogtning af pladser.«

5. I § 4 indsættes som *stk. 2*:

»*Stk. 2.* Ministeren kan fastsætte regler om adgang til at klage over afgørelser truffet efter stk. 1, 2. pkt., herunder om, at afgørelserne ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed, og om myndighedernes adgang til at genoptage en sag, efter at der er indgivet klage. Ministeren kan endvidere fastsætte regler om indgivelse af klager, herunder om formkrav til klagen.«

6. § 6, *stk. 5*, affattes således:

»*Stk. 5.* Hvis en hund ved et overfald eller ved anden uacceptabel og farlig adfærd har bidt et menneske eller en anden hund, og hvis biddet kan betegnes som skambid, skal politidirektøren lade hunden aflive.«

7. I § 6 a, *stk. 1 og 2*, indsættes efter »§ 6, stk. 2, nr. 4,«: »eller § 6, stk. 5«.

8. I § 6 a indsættes efter stk. 2 som nyt stykke:

»*Stk. 3.* Hvis der, inden der træffes afgørelse om aflivning af hunden i medfør af § 6, stk. 5, foretages en hundesagkyndig undersøgelse jf. § 6 a, stk. 1 og stk. 2, skal omstændighederne ved bidepisoden indgå i undersøgelsen.«

Stk. 3 bliver herefter stk. 4.

9. I § 12, *stk. 1, nr. 1*, indsættes efter »§ 3, stk. 1, 1.-3. pkt.,«: »§ 3, stk. 2 eller stk. 3, 1. pkt., § 3 b,« og », § 3, stk. 3 eller 4« udgår.

10. I § 12, *stk. 1, nr. 2* indsættes efter » i medfør af«: »§ 3 a, stk. 1,« og »§ 3, stk. 2,« udgår.

11. I § 12 a, *stk. 1, nr. 5* indsættes efter »§ 3, stk. 1, 1.-3. pkt.,«: »§ 3 b« og »§ 3, stk. 3 eller 4« udgår.

12. § 12 c ophæves.

§ 2

I lov nr. 717 af 25. juni 2010 om ændring af lov om hunde og dyreværnsloven foretages følgende ændringer:

1. I § 3 indsættes efter stk. 5 som nyt stykke:

»*Stk. 6.* Ved gentagen overtrædelse af stk. 4, 3. pkt. kan politidirektøren træffe afgørelse om at lade hunden aflive. Politidirektøren afholder omkostningerne ved at lade en hund aflive, men kan kræve beløbet refunderet af besidderen.«

Stk. 6 bliver herefter stk. 7.

§ 3

Loven træder i kraft den 1. marts 2014.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

1. Indledning
 - 1.1. Lovforslagets baggrund
 - 1.2. Lovforslagets indhold
2. Forbuddet mod besiddelse og avl af 13 hunderacer og krydsninger heraf
 - 2.1. Gældende ret
 - 2.2. Formålet med forbudsordningen
 - 2.3. Evaluering af forbudsordningen
 - 2.3.1. Baggrund for evalueringen
 - 2.3.2. Evalueringsrapporten fra Københavns universitet
 - 2.3.3. Fødevareministeriets overvejelser
3. Bestemmelsen om skambid
 - 3.1. Gældende ret
 - 3.2. Lovforslagets indhold
 - 3.2.1. Debat om skambid
 - 3.2.2. anbefalinger fra arbejdsgruppen om skambid
 - 3.3. Fødevareministeriets overvejelser
 - 3.3.1. Definition af skambid
 - 3.3.2. Definition af overfald og af anden uacceptabel og farlig adfærd
 - 3.3.3. Acceptabel adfærd i en konkret situation
 - 3.3.4. Sagkyndig undersøgelse
 - 3.3.5. Sammenhængen mellem § 6, stk. 5 og § 6, stk. 2
4. Strejfende hunde - ændringer i hundelovens § 3
 - 4.1. Gældende ret
 - 4.2. Fødevareministeriets overvejelser
 - 4.2.1. Mark og vejfredslovens bestemmelser overføres til hundelovens § 3
 - 4.2.2. Mark- og vejfredslovens § 1 og § 5 overføres til hundeloven – privatpersoners optag af strejfende hunde
 - 4.2.3. Mark- og vejfredslovens § 14, stk. 1 overføres til hundeloven – muligheden for at fjerne hunden fra sin grund
 - 4.2.4. Mark- og vejfredslovens §§ 6, 8 og 11 overføres til hundeloven – regler om underretning af besidderen
 - 4.2.5. Mark- og vejfredslovens § 14, stk. 2 overføres til hundeloven - nødværgebestemmelsen
 - 4.2.6. Sammenhængen mellem mark- og vejfredslovens § 13 om bøder for ufred og hundelovens § 12 om bødestraf
5. Ændringer af teknisk karakter
 - 5.1. Gældende ret
 - 5.2. Fødevareministeriets overvejelser
6. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige
7. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.
8. Administrative konsekvenser for borgere
9. Miljømæssige konsekvenser
10. Forholdet til EU-retten
11. Hørte myndigheder og organisationer m.v.
12. Sammenfattende skema

1. Indledning

1.1. Lovforslagets baggrund

Ifølge lov om hunde, jf. lovbekendtgørelse nr. 254 af 8. marts 2013 er besiddelse og avl af 13 hunderacer samt krydsninger heraf forbudt. Forbuddet mod to af racerne (Pitbull terrier og Tosa Inu) blev indført i 1991, mens de øvrige 11 racer blev forbudt ved den seneste ændring af hundeloven i 2010. Justitsministeriets Udvalg om hunde havde for-

inden vurderet fordele og ulemper ved et forbud mod bestemte hunderacer. Udvalget afgav i januar 2010 delbetænkning nr. 1514 om farlige hunde.

Det fremgår af forarbejderne til ændringen af hundeloven i 2010, at Justitsministeriet fandt, at der efter en periode burde foretages en evaluering af forbuddet mod visse hunderacer, herunder af om der ville være behov for justeringer på baggrund af de praktiske erfaringer med ordningen. Evaluate-

ringen skulle foretages, når ordningen havde været i kraft i 3 år.

Ved kongelig resolution af 14. december 2011 blev resortansvaret for bl.a. hundeloven overført fra justitsministeren til ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri. Evalueringen af hundeloven er derfor gennemført på foranledning af Fødevareministeriet.

Med ændringen af hundeloven i 2010 indførtes også andre nye bestemmelser, bl.a. bestemmelsen om, at politiet skal lade en hund aflive, hvis den ved et overfald har skambidt et menneske eller en anden hund.

Både forbudsordningen og bestemmelsen om skambid har ved flere lejligheder været genstand for omfattende offentlig debat. I 2009-2010 – inden den seneste ændring af hundeloven – handlede debatten om, hvordan antallet af farlige hunde kunne reduceres, og hvilke typer indgreb overfor farlige hunde, der var nødvendige og egnede til at sikre borgernes tryghed og sikkerhed. Baggrunden for debatten var dengang især konkrete sager om overfald på mennesker og andre hunde. I modsætning til debatten i 2009-2010 har debatten om hundeloven i den senere tid drejet sig om, hvorvidt ændringerne dengang var for restriktive.

I den generelle debat samt blandt interessenter på hundområdet er der bl.a. givet udtryk for, at bestemmelsen om skambid i hundelovens § 6, stk. 5 ikke klart nok definerer, hvornår der er tale om skambid. Der er også blevet givet udtryk for, at der ikke i tilstrækkelig grad tages hensyn til omstændighederne omkring overfaldet og bidepisoden, herunder til hundens naturlige adfærd, og at dette har ført til uretmæssig aflivning af hunde. På baggrund af denne debat besluttede fødevareministeren i begyndelsen af 2013, at ikke kun forbudsordningen, men også bestemmelsen om skambid skulle evalueres.

Fødevareministeren fremsætter samtidig med nærværende lovforslag et forslag om at ændre mark- og vejfredsloven. Forslaget indebærer bl.a., at mark- og vejfredsloven ikke længere skal omfatte hunde, og at bestemmelserne om hunde derfor, i det omfang det er relevant, overføres til hundeloven. Nærværende lovforslag skal derfor ses i sammenhæng med forslaget til ændring af lov om mark- og vejfred.

1.2. Lovforslagets indhold

Lovforslaget indeholder Fødevareministeriets overvejelser i forhold til forbudsordningen. Baggrunden for disse overvejelser er bl.a. den evaluering af forbuddet mod avl og besiddelse af 13 hunderacer og krydsninger heraf, som er gennemført af Københavns Universitet i 2013.

Lovforslaget har tillige til formål at præcisere bestemmelsen i hundelovens § 6, stk. 5, om aflivning af hunde, der ved et overfald har skambidt mennesker eller andre hunde. Præciseringerne skal sikre ensartet administration af bestemmelsen og indføre mulighed for foretagelse af en sagkyndig undersøgelse i sager om skambid.

Lovforslaget indeholder endvidere en række ændringer som følge af forslag om ændring af mark- og vejfredsloven. I forslaget om ændring af mark- og vejfredsloven foreslås

det, at hunde ikke længere skal være omfattet af mark- og vejfredsloven, og det foreslås derfor, at reglerne om bl.a. politiets og privatpersoners muligheder for at optage (indfange) strejfende hunde overføres til hundeloven.

Endelig indeholder lovforslaget enkelte tekniske ændringer, herunder forslag stillet af Rigspolitiet og Rigsadvokaten i forbindelse med Justitsministeriets bidrag til evalueringen af hundeloven.

Forbuddet mod besiddelse og avl af 13 hunderacer og krydsninger heraf.

2.1. Gældende ret

Hundelovens § 1 a, jf. § 1 b, indeholder et forbud mod besiddelse og avl af følgende hunderacer og krydsninger, hvori disse racer indgår:

- 1) Pitbull terrier
- 2) Tosa inu
- 3) Amerikansk staffordshire terrier
- 4) Fila brasileiro
- 5) Dogo argentino
- 6) Amerikansk bulldog
- 7) Boerboel
- 8) Kangal
- 9) Centralasiatisk ovtcharka
- 10) Kaukasisk ovtcharka
- 11) Sydrussisk ovtcharka
- 12) Tornjak
- 13) Sarplaninac

Forbuddet mod de 13 hunderacer er indført ad to omgange. Efter flere konkrete sager bl.a. i slutningen af 1980'erne, hvor Pitbull terriere havde overfaldet mennesker, bad Justitsministeriet Dyreværnsrådet om at vurdere behovet for et forbud mod hold af bl.a. Pitbull terriere. Dyreværnsrådet fastslog, at der var behov for regler på området og anbefalede, at Pitbull terriere og tosaer blev forbudt.

På baggrund af Dyreværnsrådets udtalelse udstedte justitsministeren med hjemmel i dyreværnslovens § 10 bekendtgørelse nr. 748 af 14. november 1991 om forbud mod hold af særligt farlige hunde. Bekendtgørelsen, der trådte i kraft den 1. december 1991, indførte et forbud mod besiddelse og avl af hunderacerne Pitbull terrier og Tosa Inu. Forbuddet gælder tillige krydsninger, hvori disse racer indgår.

Med ændringen af hundeloven i 2010 blev forbuddet udvidet. Udover Tosa Inu og Pitbull terrier blev yderligere 11 racer forbudt, og forbudsordningen dermed indført.

Listen i § 1 a over forbudte hunderacer svarer til den liste, der var opstillet af Udvalget om hunde i betænkning nr. 1514 om farlige hunde, bortset fra en enkelt race, nemlig Staffordshire bullterrier, der blev fjernet, fordi flere medlemmer af udvalget mente, at denne race i mange år er blevet avlet til familiehund, således at dens egenskaber ikke er meget anderledes end andre terrieres, samt at den ikke bliver ret stor. De førstnævnte syv hunde på listen, er hunde, der i almindelighed anses som kamp- og muskelhunde, og som findes i Danmark i dag. De sidstnævnte seks hunde på listen tilhører gruppen hyrde- og vagthunde fra Syd- og Østeuropa

samt Asien, som ifølge bemærkningerne til ændringen af hundeloven i 2010 kunne blive næste generation af farlige hunde i Danmark.

Det fremgår af § 1 b, stk. 1, at hunde, der holdes eller indføres i strid med § 1 a, aflives ved politiets foranstaltning.

Forbudsordningen indebærer omvendt bevisbyrde for besidderen. Det er således besidderen, der i tilfælde af tvivl om, hvorvidt en hund tilhører én af de racer, som er omfattet af forbuddet i § 1 a, eller krydsninger, hvori disse racer indgår, skal dokumentere hundens race eller type overfor politiet. Hvis besidderen ikke inden for den frist, som politiet fastsætter, har fremlagt tilstrækkelig dokumentation for, at hunden ikke tilhører én af de forbudte racer eller krydsninger heraf, anses hunden for at være holdt i strid med forbuddet i § 1 a, og politiet skal træffe afgørelse om at lade hunden aflive.

Det følger af forarbejderne til forbudsordningen, at »*det forudsættes, at besidderens forpligtelse til at dokumentere, at hunden ikke tilhører en af de forbudte racer, først vil blive aktualiseret, hvis politiet f.eks. på baggrund af hundens udseende eller oplysninger fra besidderen eller andre har rimelig grund til at formode, at der kan være tale om en hund, der er omfattet af forbuddet. I praksis vil bestemmelsen i sådanne tilfælde indebære, at besiddere af hunde skal kunne skaffe den nødvendige dokumentation for, at deres hund ikke er omfattet af forbuddet. Forbudsordningen forudsættes derimod ikke at indebære, at politiet kan forlange en sådan dokumentation fra en besidder af en hund i tilfælde, hvor der ikke er nogen nærmere anledning til det.*«

Der stilles ikke nærmere krav i loven til, hvordan besidderen dokumenterer, at der ikke er tale om en forbudt hund. Besidderen kan ifølge forarbejderne f.eks. fremlægge en stambog eller en dna-attest vedrørende hunden og dens forældre, eller besidderen kan fremlægge erklæringer fra personer, der kan redegøre for hundens afstamning.

I forbindelse med forbudsordningens ikrafttræden udarbejdede Justitsministeriet en vejledning til hundeloven (vejledning nr. 59. af 21. juni 2010). Vejledningen indeholder bl.a. en ikke-udtømmende liste - den såkaldte positivliste - over hunderacer, der lovligt kan holdes, men hvor der er risiko for forveksling med hunderacer, der er omfattet af forbuddet. Positivlisten fungerer således som en vejledning om, hvornår hundeejere og kommende hundeejere skal være særligt opmærksomme på at sikre sig dokumentation for en hunds race eller type.

Hvis besidderen ikke straks kan fremlægge tilstrækkelig dokumentation, træffer politiet de nødvendige foranstaltninger med henblik på midlertidigt at fjerne hunden fra besidderen, jf. § 1 b, stk. 3. Hunden vil således kunne anbringes i en pension eller lignende, indtil spørgsmålet om dens race er afklaret, jf. § 6 b.

Der blev samtidig med forbuddet fastsat en overgangsordning, jf. § 3, stk. 4, i lov nr. 717 af 25. juni 2010. Overgangsordningen indebærer, at personer, der på tidspunktet for lovforslagets fremsættelse besad hunde, der er omfattet af forbuddet, kan beholde disse hunde. Dette gælder dog ik-

ke for hunde af racerne Pitbull terrier og Tosa inu eller krydsninger, hvori disse hunde indgår, idet besiddelse og avl af disse hunde allerede blev forbudt i 1991.

Hunde omfattet af overgangsordningen skal altid føres i bånd og være forsynet med en forsvarlig, lukket mundkurv, når de opholder sig på gader, veje, stier eller pladser mv., der er åbne for almindelig færdsel. Kravet om, at hunden skal føres i bånd, gælder ikke i skove, hvor ejeren har givet tilladelse til, at hunde kan færdes uden bånd. Båndet skal være en fast line med en maksimal længde på 2 m. Overgangsordningen indebærer desuden, at de omfattede hunde ikke må overdrages til andre.

Overtrædelse af reglerne om, at hunde omfattet af overgangsordning ikke må overdrages og skal være forsynet med bånd og mundkurv på steder, der er åbne for almindelig færdsel, kan straffes med bøde.

Endvidere er erhvervsmæssig indførsel af de pågældende hunde forbudt, jf. § 1 b, stk. 3. Privatpersoners ikke-erhvervsmæssige indførsel af hunde omfattet af forbuddet er ligeledes forbudt, idet der ved indførsel vil være tale om en overtrædelse af forbuddet mod besiddelse, jf. § 1 a.

2.2. Formålet med forbudsordningen

Forud for ændringen af hundeloven i 2010 havde Justitsministeriet nedsat Udvalget om hunde, der skulle foretage en gennemgang af hundeloven. Udvalget overvejede herunder fordele og ulemper ved indførelse af et forbud mod bestemte hunderacer, og udvalget afgav en delbetænkning i 2010 (betænkning nr. 1514 om farlige hunde). Der var divergerende opfattelser i udvalget i forhold til et forbud. Flertallet i udvalget anbefalede ikke et forbud mod bestemte hunderacer, og pegede bl.a. på, at der ikke er noget sikkert statistisk eller erfaringsmæssigt grundlag for at udpege nogle hunderacer som mere farlige end andre.

Ifølge Justitsministeriet kunne der dog anføres stærke grunde til at foreslå en forbudsordning. I lovforslaget til ændringen af hundeloven i 2010 anførte Justitsministeriet sine argumenter for indførelse af forbuddet. Justitsministeriet mente bl.a., at det – uanset at en række forhold talte imod indførelse af et forbud – var et væsentligt problem, når der i befolkningen var frygt for at blive angrebet af hunde på offentlige gader og veje.

Justitsministeriet fremhævede i den forbindelse, at der – både tidligere, men i høj grad i de seneste år inden fremsættelsen af lovforslaget – havde været fokus på, at nogle hundeejere tilstræbte at have en hund, der af omgivelserne bliver opfattet som »farlig«, og som dermed efter omstændighederne er egnet til at skabe frygt hos omgivelserne.

Justitsministeriet bemærkede endvidere, at der er almindelig enighed om, at der findes visse racer eller typer af hunde, som stiller særlige krav til ejerens håndtering og opdragelse. På baggrund heraf var det Justitsministeriets opfattelse, at udbredelsen af forskellige racer og typer af hunde havde udviklet sig på en sådan måde, at der burde indføres yderligere grænser for hvilke hunde, der lovligt kan besiddes.

Justitsministeriet bemærkede endelig, at selv om en forbudsordning næppe ville kunne håndhæves fuldt ud effektivt i praksis, ville en sådan ordning under alle omstændigheder kunne have den effekt, at antallet af farlige hunde gradvist ville kunne blive reduceret i de kommende år. Formålet med en forbudsordning skulle således være at varetage hensynet til borgernes sikkerhed og tryghed.

2.3. Evalueringen af forbudsordningen

2.3.1. Baggrunden for evalueringen

Som nævnt fremgår det af forarbejderne til ændringen af hundeloven i 2010, at Justitsministeriet fandt, at der efter en periode burde foretages en evaluering af forbuddet mod visse hunderacer, herunder af om der ville være behov for justeringer på baggrund af de praktiske erfaringer med ordningen. Evalueringen skulle bl.a. omfatte hvilke hunderacer, der omfattes af forbuddet, dvs. om nogle racer skal tages af listen, og om andre skal tilføjes til listen.

Til brug for denne vurdering udarbejdede Justitsministeriet efter lovens ikrafttræden en observationsliste med 12 yderligere racer, der, ifølge Justitsministeriet, har sådanne egenskaber, at det kunne overvejes, om de ved en revision af hundeloven burde omfattes af forbuddet. Listen blev udarbejdet efter en høring af hundeorganisationer og -interessenter. På listen står racerne:

- 1) Anatolsk Hyrdehund
- 2) Bullmastiff
- 3) Cane corso italiano
- 4) Cao Fila de Sao Miguel
- 5) Dogo Canario
- 6) Iberisk dogge
- 7) Maremma
- 8) Mastin Espanol
- 9) Mastino Napoletano
- 10) Polski Owczarek Podhalanski
- 11) Rottweiler
- 12) Staffordshire Bull terrier

For så vidt angår observationslisten henvises til pkt. 2.3.3.6 om Fødevareministeriets overvejelser.

På denne baggrund har Fødevareministeriet foranlediget en uvildig evaluering af hundelovens forbudsordning. Københavns Universitet har foretaget evalueringen, der er af-rapporteret den 12. august 2013 (*Evaluering af hundelovens forbudsordning*).

2.3.2. Evalueringsrapporten fra Københavns Universitet

Københavns Universitet angiver, at formålet med evalueringen har været at undersøge, hvilken effekt hundeloven og nærmere bestemt forbuddet mod visse hunderacer, har haft på angreb med bidskader til følge på hunde og mennesker. Københavns Universitet har desuden, hvor det har været muligt, vurderet holdningen til hundelovens forbudsordning.

Ved evalueringen har der kun været adgang til et meget sparsomt datamateriale, både fordi der foreligger ganske lidt viden om de forbudte hunderacers bidmønster før hundelovens ikrafttræden, men hovedsagelig fordi hundeloven kun

er 3 år gammel, hvilket medfører, at den fulde effekt af loven først kan forventes, når de sidste hunde af forbudte racer, som fortsat kan holdes lovligt i medfør af lovens overgangsordning, er afgået ved døden. Københavns Universitet bemærker, at en ny undersøgelse, der foretages efter f.eks. 10 år, vil kunne komme frem til andre resultater end den nuværende undersøgelse.

Københavns Universitet har i forbindelse med evalueringen indsamlet data og informationer fra følgende kilder:

- Dansk Hunderegister
- Ulykkes Analyse Gruppen ved Odense Universitets Hospital (OUH) (716 sager, år 2008-2009 samt 2011-2012)
- Tre dyrehospitaler fra henholdsvis København, Svendborg og Aarhus (år 2008-2009 samt 2011-2012)
- Panelundersøgelse (4030 besvarelser, hvoraf 2044 kom fra personer, der havde ejet en hund på et givet tidspunkt inden for de sidste 6 år)
- De hundesagkyndige (i alt 5) (udpeget i overensstemmelserne med forarbejderne til loven til brug for inddragelse i sager om bid efter § 6, stk. 2, nr. 4)
- Dyrekassen Danmark (antal sager er ikke oplyst)
- Rigspolitiet (108 straffesager (efter forbuddets indførelse) fordelt på 12 politikredse)
- Medieomtale (i alt 345 sager år 2008-2009 samt 2011-2012)

Københavns Universitets konkluderer, at hundeloven har haft som konsekvens, at mængden af ny-registreringer af de forbudte hunderacer er mindsket. Derimod kan der ikke, i det indsamlede datamateriale, findes stærke beviser på, at forbudsordningen har haft som konsekvens, at antallet af bid på mennesker og hunde er mindsket i Danmark.

Ifølge undersøgelsen tyder meget således på, at bidskader forårsaget af de forbudte racer i Danmark udgør en lille del af bidskader på mennesker. Hvorvidt de forbudte racer af kamphundetypen forårsager flere bidskader på hunde end andre racer, er mere uklart, men det vurderes ikke, at forbuddet har ført til et markant fald i antallet af bidskader på hunde.

Det konkluderes desuden, at det ikke ud fra undersøgelsens resultater kan udelukkes, at racer, der er store, muskuløse og avlet til at kæmpe eller forsvare, udviser en anden type aggression end mange andre hunderacer, og at de derfor kan være potentielt mere farlige for både mennesker og hunde, når de angriber. Der findes dog ikke entydige beviser på, at racerne på forbudslisten er mere aggressive eller farlige end andre ikke-forbudte racer.

Københavns Universitet pointerer, at mellem 55 og 64 % af både hundeejere og ikke-hundeejere i panelundersøgelsen er enten enige eller meget enige i, at visse racer bør være forbudte.

2.3.3. Fødevareministeriets overvejelser

Fødevareministeriet har gennemgået rapportens resultater med henblik på at vurdere, hvorvidt forbudsordningen dels har opfyldt lovens formål, som formuleret af Justitsministeriet i bemærkningerne til loven fra 2010, om at skabe større

sikkerhed og tryghed for borgerne, dels om loven har haft den tiltænkte effekt på antallet af farlige hunde.

Derudover har Fødevareministeriet, ud fra evalueringens fund, foretaget en vurdering af relevansen af den afgrænsning af hunderacer, som er omfattet af forbudsordningen og observationslisten. Denne vurdering er foretaget på baggrund af oplysninger om frekvens og karakter af bid på mennesker og andre hunde.

2.3.3.1. Effekt af forbudsordningen på borgernes sikkerhed og tryghed

Fokus for Københavns Universitet har været at undersøge, hvilke effekter hundeloven og nærmere bestemt forbuddet mod visse hunderacer har haft på angreb med bidskader til følge på hunde og mennesker. Ud fra den række spørgsmål, som er blevet stillet 4030 paneldeltagere, ses ifølge Københavns Universitet, »at der er en generelt positiv holdning til et forbud af visse racer, både blandt hundeejere og blandt et nationalt repræsentativt udsnit af panelister, idet mellem 55 og 64 % var enige eller meget enige i et forbud af visse racer. Det skal påpeges, at paneldeltagerne ikke blev bedt om at tage stilling til forbuddet af bestemte racer, men blot til det at forbyde visse hunderacer i Danmark«. Københavns Universitet vurderer, at det ikke er muligt at udlede noget validt om paneldeltagernes tryghed på grundlag af deres generelt positive holdning til hundelovens raceforbud.

Ifølge rapporten har Rigsadvokaten også tilkendegivet, at loven i relation til anklagemyndigheden lader til at fungere hensigtsmæssigt. Det bemærkes dog, at de 108 straffesager, der ligger til grund for Rigsadvokatens vurdering, alle stammer fra tiden efter indførelsen af hundeloven.

De 345 mediasager, som er blevet analyseret i forbindelse med evalueringen, viser, ifølge Københavns Universitet, at tonen i artiklerne er skiftet fra en fordømmende til en mere neutral og beskrivende tone. Dette kan tyde på, at den uro, som var en af årsagerne til, at forbuddet mod specifikke racer blev indført, er blevet mindre - en udvikling der muligvis kan tilskrives forbuddet.

Det er Fødevareministeriets opfattelse, at resultaterne af evalueringen tegner et billede af, at hundelovens forbudsordning har haft en positiv effekt på borgernes oplevelse af sikkerhed og tryghed. Denne vurdering er især baseret på den mere neutrale og beskrivende tone i medierne i forhold til den tidligere mere fordømmende tone og på de positive tilkendegivelser fra paneldeltagerne, hvor mellem 55 og 64 % var enige eller meget enige i et forbud mod visse hunderacer.

2.3.3.2. Effekt af forbudsordningen på antallet af forbudte hunde

Tal fra Dansk Hunderegister viser, at hundelovens forbudsordning har haft som konsekvens, at mængden af ny-registreringer af de forbudte hunderacer er mindsket markant, hvilket også var en tiltænkt effekt af loven. Desuden fremgår det af evalueringen, at flere af de hundesagkyndige oplever, at der er blevet færre af de forbudte hunde efter forbuddets indførelse, både i klinikken, i gadebilledet og i de sager,

som de vurderer for politiet. Evalueringen kan ikke dokumentere hvor mange forbudte hunde, der reelt er i gadebilledet.

Københavns Universitet konkluderer, at hundelovens forbudsordning har haft som konsekvens, at mængden af ny-registreringer af de forbudte hunderacer er mindsket, og Fødevareministeriet vurderer, på baggrund af ny-registreringer i Dansk Hunderegister og udsagn fra de hundesagkyndige, at hundelovens forbudsordning har haft den ønskede effekt på mængden af forbudte hunde.

2.3.3.3. Effekt af forbudsordningen på antal af bidskader

For at belyse, hvorvidt forbuddet mod visse hunderacer har haft en reducerende effekt på omfanget af bidskader på mennesker og ikke-forbudte hunderacer, har Københavns Universitet undersøgt, om færre hunde og mennesker er blevet bidt i perioden efter forbuddets indførelse sammenlignet med før. Undersøgelsen af bid omfatter både hunde af racer på forbudslisten og alle øvrige hunderacer. Desuden er karakteren af bidskaderne blevet undersøgt.

2.3.3.4. Angreb med bidskader til følge på mennesker

I forhold til bid på mennesker konkluderer Københavns Universitet i evalueringen, at der ikke er noget, der tyder på, at hundelovens forbudsordning har haft en reducerende effekt. Baggrunden for denne konklusion er, at der ikke i data fra Ulykkes Analyse Gruppen ved Odense Universitets Hospital blev fundet signifikante ændringer i antal eller omfang af bidskader henholdsvis inden og efter forbuddets indførelse. Hvad angår karakteren af biddene viste undersøgelsen ingen signifikante forskelle i graden af alvor.

Der er i undersøgelsen kun indhentet data fra Skadestuen på Odense Universitetshospital. Data fra Odense Universitetshospital, Ulykkes Analyse Gruppen er valgt frem for andre hospitaler, da der er tale om en forskningsrelaterede skadestue. Havde en lignende opgørelse fra København været mulig, ville det måske have givet et andet resultat, blandt andet set i lyset af, at der på nuværende tidspunkt (2013) er mere end dobbelt så mange hunde tilhørende de forbudte hunderacer registreret i København (2768 hunde), som der er registreret på hele Fyn (1150 hunde).

På grundlag af kvaliteten af datamaterialet vurderer Fødevareministeriet, at det hverken er muligt, at af- eller bekræfte, om hundelovens forbudsordning har haft en reducerende effekt på humane bidepisoder.

2.3.3.5. Angreb med bidskader til følge på hunde

Af data fra de 3 dyrehospitaler, der indgår i undersøgelsen (Københavns Dyrehospital, Svendborg Dyrehospital og Aarhus Dyrehospital), ses en signifikant reduktion i antallet af bidskader på hunde fra Københavns Dyrehospital, mens der ikke kunne påvises signifikant reduktion i antallet af bidskader på de to andre dyrehospitaler. Dette fund er støttet af udsagnet fra en af de hundesagkyndige i Københavnsområdet, der har en fornemmelse af et overordnet fald i antallet af behandlede bidskader på vedkommendes klinik. I datamaterialet fra forsikringssselskabet Dyrekassen Danmark ses ligele-

des en tendens til fald i andel af bidskader efter forbuddet. Ifølge evalueringsrapporten fra Københavns Universitet kan det dog ikke éntydigt konkluderes, om faldet skyldes et reduceret antal af forbudte hunde, eller en øget opmærksomhed og forsigtighed blandt hundeejere generelt.

Evalueringen viser ikke en signifikant forskel i forholdet mellem simple og komplicerede bidskader henholdsvis før og efter forbuddet.

Ifølge undersøgelsen er de hundesagkyndige generelt imod et forbud mod visse hunderacer, hvilket de begrundet med manglende faglig understøttelse af et forbud mod de racer, som i 2010 blev forbudt, og en vurdering af, at det meget ofte er ejeren, i lige så høj grad som hunden, der er problemet i de sager, hvor hunde påfører andre voldsom skade. Omvendt fremgår det, at flere af de hundesagkyndige godt kunne se, hvorfor man havde valgt at forbyde racer af kamphundetypen, idet de har en størrelse og et udseende, der kan skabe frygt i samfundet, idet de er overrepræsenterede i visse samfundsgrupper, og idet flere af dem oprindeligt er avlet til kamp med andre hunde og derfor potentielt reagerer anderledes end andre hunde.

Som nævnt konkluderer Københavns Universitet for så vidt angår antallet af bidskader, at der ikke i det indsamlede materiale kan findes stærke beviser på, at forbudsordningen har haft som konsekvens, at antallet af bid på mennesker og hunde er mindsket i Danmark.

Med udgangspunkt i det foreliggende datamateriale vurderer Fødevarerministeriet som nævnt, at det hverken er muligt, at af- eller bekræfte, om hundelovens forbudsordning har haft en reducerende effekt på humane bidepisoder. Hvad angår bidepisoder, der involverer andre hunde, vurderer Fødevarerministeriet, at det ser ud til, at forbuddet har haft en vis effekt. Fødevarerministeriet baserer denne vurdering på data dels fra Københavns Dyrehospital, dels fra forsikrings-selskabet Dyrekassen Danmark. Om den mulige effekt skyldes, at folk er mere påpasselige, eller at der er færre forbudte hunderacer i gadebilledet kan dog ikke siges med sikkerhed.

2.3.3.6. Observationslisten

Fødevarerministeriet vurderer, at det ikke er relevant at opretholde observationslisten, som blev oprettet af Justitsministeriet i 2011, med henblik på i forbindelse med evalueringen at overveje, om der var andre hunde, der også burde omfattes af forbudsordningen under hensyn til de enkelte racers egenskaber. I stedet foreslås det, at politiets særlige ordning vedrørende registrering af bidepisoder opretholdes. Dette skal gælde alle hunderacer, hvorfor der ikke vil være behov for en særskilt observationsliste. Der kan også indhentes tal fra Hunderegisteret vedrørende antallet af hunde af de relevante racer. På denne måde fastholdes et element af tryghed, samtidig med at der til stadighed er fokus på udviklingen omkring farlige hunde, og dermed til stadighed mulighed for at reagere, såfremt udviklingen tager en uhen-sigtsmæssig drejning.

2.3.3.7. Fødevarerministeriets samlede vurdering

Fødevarerministeriet vurderer ud fra det foreliggende materiale,

- at der er en indikation af, at forbudsordningen har haft en effekt på borgernes oplevelse af sikkerhed og tryghed,
- at hundelovens forbudsordning har haft den ønskede effekt på antallet af forbudte hunde,
- at det ikke er muligt hverken at af- eller bekræfte, om hundelovens forbudsordning har haft en reducerende effekt på humane bidepisoder, og
- at det tyder på, at forbuddet har haft en vis effekt på bidepisoder, der involverer andre hunde.

Samlet set bemærkes det, at evalueringen ikke giver håndfast dokumentation for hundelovens effekt, og at det ikke med sikkerhed kan siges om den effekt, der dog ses, skyldes selve forbuddet mod bestemte hunderacer eller evt. holdnings-/adfærdsændringer blandt hundeejere eller en kombination af disse. Det bemærkes også, at de øvrige stramminger, der indførtes med den seneste ændring af hundeloven i 2010 (f.eks. skambidsbestemmelsen) også - i kombination med forbudsordningen - kan have medvirket til den samlede effekt.

Fødevarerministeriet finder samlet set ikke anledning til at foreslå ændringer i forbuddet mod 13 hunderacer og krydsninger, hvori disse racer indgår. Efter Fødevarerministeriets opfattelse er der ikke et tilstrækkeligt stærkt grundlag – hverken fagligt eller statistisk – for at ophæve ordningen, også når henses til, at der ikke er enighed blandt adfærdsforskere om, hvorvidt der findes racer, der er avlet til at angribe arts-fæller. Fødevarerministeriet har i den forbindelse særligt lagt til grund, at det hensyn til borgernes sikkerhed og tryghed, der lå til grund for indførelsen af forbudsordningen, fortsat er lige så væsentligt at varetage i dag. Panelundersøgelsen gennemført i forbindelse med evalueringen fra Københavns Universitet viser, at der er bred enighed om, at der bør være en forbudsordning, hvilket indikerer, at forbudsordningen skaber tryghed blandt både hundeejere og borgere uden hund. Samtidig anses det for sandsynligt, og det kan i hvert fald ikke udelukkes, at en ophævelse af forbuddet mod de 13 hunderacer og krydsninger, hvori disse racer indgår, vil få antallet af denne type hunde til at stige igen. Dette ville kunne medføre, at der på sigt ville forekomme flere bidskader forårsaget af disse hunde. Fødevarerministeriet bemærker i den forbindelse, at tal indhentet fra Justitsministeriet til brug for evalueringen af hundeloven viser, at der er aflivet 157 hunde, fordi de har skambidt. Ud af disse omhandler 66 sager hunde af racer, der figurerer på forbudslisten. Dermed udgør sager om forbudshunde, der skambider, over 40 % af det samlede antal sager om skambid, hvilket er bemærkelsesværdigt, eftersom det fremgår af evalueringen, at der er sket et markant fald i antallet af forbudte hunde samt i forhold til, at de forbudte racer udgør en lille del af den samlede hundepopulation. Samlet set finder Fødevarerministeriet på baggrund af ovenstående ikke anledning til at foreslå ændringer i forbudsordningen.

Fødevarerministeriet finder dog, i relation til den omvendte bevisbyrde og besidderens mulighed for at dokumentere, at

dennes hund ikke tilhører en forbudt race, anledning til at præcisere, hvad der forstås ved »erklæringer fra personer, der kan redegøre for hundens afstamning«. Disse erklæringer kan ikke alene basere sig på en vurdering af hundens udseende og adfærd. Der skal i stedet være tale om erklæringer, der vedrører hundens forældre, søskende eller tidligere generationer. Det er ikke nødvendigt, at erklæringerne er udarbejdet af fagpersoner, f.eks. dyrlæger.

3. Bestemmelsen om skambid

3.1. Gældende ret

Hundeloven er ad flere omgange blevet ændret for at sikre, at politiet har tilstrækkelige muligheder for at gribe ind overfor farlige hunde (uanset race). Hundeloven regulerer i dag situationer, hvor en hund har forvoldt skade, og giver mulighed for, at politiet kan gribe ind overfor hunde, der har vist sig at være farlige for deres omgivelser, eller som har vist tegn på at kunne være farlige eller skræmmende, men som endnu ikke konkret har forvoldt skade.

Med ændringen af hundeloven i 2003 blev bl.a. bestemmelsen i § 6, stk. 2, nr. 4 indsat. Efter denne bestemmelse kan politiet træffe afgørelse om at lade en hund aflive, allerede inden den forvolder skade, hvis hunden har sådanne egenskaber, at der er grundlag for at antage, at den kan være farlig for sine omgivelser. Bestemmelsen blev med ændringen af hundeloven i 2010 præciseret og udvidet, således at politiet også kan udstede pålæg eller træffe afgørelse om aflivning efter hundeloven, hvis hundens eller besidderens adfærd er af en sådan karakter, at den er egnet til at skabe frygt i sine omgivelser.

Ved den seneste ændring af hundeloven i 2010 - samtidig med indførelse af forbuddet mod visse hunderacer - indførtes også den såkaldte skambidsbestemmelse i hundelovens § 6, stk. 5. Ifølge denne bestemmelse skal politidirektøren, hvis en hund ved et overfald har skambidt et menneske eller en anden hund, at træffe afgørelse om aflivning af hunden. Bestemmelsen udvidede dermed politiets beføjelser til at gribe ind overfor farlige hunde.

Politiet skal i tilfælde, hvor det vurderes, at § 6, stk. 5, finder anvendelse, afdække, om hunden ved et overfald har skambidt et menneske eller en anden hund. Hvis dette er tilfældet, skal politidirektøren, træffe afgørelse om aflivning. Hunden skal ikke undersøges af en hundesagkyndig, inden politidirektøren, træffer afgørelse om aflivning, ej heller kan besidderen af hunden kræve en sagkyndig undersøgelse.

Det fremgår af bemærkningerne til bestemmelsen, at der ved skambid forstås »at skade slemt ved bid«. Det fremgår endvidere, at skade skal forstås i overensstemmelse med brugen af ordet i straffelovens § 245, stk. 2, dog således at skaden kan påføres både mennesker og hunde.

I bemærkningerne til den gældende bestemmelse defineres sådanne bidskader på følgende måde: »Som skade anses bl.a. sår eller flænger, der kræver syning. Skader på et menneske vil almindeligvis have nødvendiggjort lægehjælp eller længere tids sygeleje eller uarbejdsdygtighed, og skader på andre hunde vil almindeligvis have nødvendiggjort dyrlæge-

hjælp. Hvis det er nødvendigt at aflive den angrebne hund på grund af dens skader, eller hunden dør i forbindelse med angrebet, vil der ligeledes være tale om skambidning.«

Bemærkningerne til den gældende bestemmelse angiver desuden særlige omstændigheder vedrørende bideepisoden, som kan medføre, at der ikke skal træffes afgørelse om aflivning, fordi hundens adfærd i den konkrete situation har kunnet betragtes som normal eller acceptabel:

»Det forudsættes, at aflivning ikke kan ske, hvis overfaldet og skambidningen undtagelsesvis er fremkaldt ved et uretmæssigt og umiddelbart forudgående angreb mod den pågældende hund (eller dens besidder), sådan at hundens adfærd må betragtes som et naturligt selvforsvar eller forsvar af hundens besidder. Det vil f.eks. være tilfældet, hvis en person begår vold mod hundens besidder, eller en person, herunder besidderen selv, slår og mishandler hunden.

Hvis f.eks. den skambidte hund er i bånd, og den angribende hund er løs, må det som udgangspunkt formodes, at der foreligger en situation, hvor den angribende hund skal aflives. Hvis den angribende hund derimod er i bånd, mens den skambidte hund er løs, vil det bero på en konkret vurdering af sagens omstændigheder, om der er tale om en situation, der er omfattet af den foreslåede bestemmelse, eller om den angribende hund alene har forsvaret sig. Det samme gør sig gældende i situationer, hvor begge hunde er løse.

Bestemmelsen omfatter også tilfælde, hvor en hund ved et overfald skambider en person, som f.eks. bevæger sig ind på hundens territorium i form af besidderens have, ejendom el. lign. (postbude, håndværkere mv.). Er der derimod tale om, at vedkommende person uretmæssigt er trængt ind på hundens territorium i form af besidderens have, ejendom eller lignende (f.eks. en indbrudstyv), og skambidningen sker under omstændigheder, der må karakteriseres som et naturligt forsvar af besidderens ejendom, vil bestemmelsen ikke finde anvendelse.«

Med udgangspunkt i det i bemærkningerne anførte, skal politiet, i hver sag foretage en konkret vurdering af, om der er tale om et skambid, og om der desuden er tale om et overfald.

Det bemærkes, at bestemmelsen ikke omfatter tilfælde, hvor hunde skambider andre dyr end hunde, (f.eks. mus, rotter, fugle, katte, råvildt eller landbrugsdyr). Det skyldes ifølge bemærkningerne, at skambidning i sådanne tilfælde ofte vil kunne være uden sammenhæng med en særlig aggressiv adfærd hos hunden, men i stedet udtryk for almindelige naturlige instinkter.

Kan skaden ikke kategoriseres som skambidning ved overfald af et menneske eller en anden hund, eller har der været tale om et uretmæssigt angreb mod hunden (eller dens besidder), finder hundelovens § 6, stk. 2, anvendelse.

Efter § 6, stk. 2, kan politidirektøren, hvis en hund har forvoldt skade på et andet menneske eller anden væsentlig skade, hvis hundens eller besidderens adfærd er af en sådan karakter, at den er egnet til at skabe frygt i sine omgivelser, eller der i øvrigt er grundlag for at antage, at den pågældende hund kan være farlig for sine omgivelser, ifølge § 6, stk.

2, nr. 1-3, give pålæg, der begrænser hundens muligheder for at forårsage skade, f.eks. pålæg om, at hunden enten skal føres i bånd eller forsynes med forsvarlig lukket mundkurv eller begge dele. Overtrædes et pålæg efter § 6, stk. 2, nr. 1-3, kan politidirektøren træffe afgørelse om aflivning, jf. § 6, stk. 4.

Derudover kan politidirektøren, i medfør af § 6, stk. 2, nr. 4, træffe afgørelse om aflivning. Vurderingen af, om en hund er farlig for sine omgivelser, om dens adfærd er egnet til at skabe frygt mv., herunder hvordan der skal sanktioneres, bygger på et samlet skøn over sagens omstændigheder.

Inden politidirektøren træffer afgørelse efter § 6, stk. 2, nr. 4, kan politidirektøren beslutte, at der skal foretages en sagkyndig undersøgelse af hundens adfærd, og hundens besidder er på politiets anmodning forpligtet til at medvirke ved undersøgelsen, jf. lovens § 6 a, stk. 1. Besidderen af hunden kan tillige kræve, at der foretages en sådan undersøgelse i tilfælde, hvor politiet ikke finder grundlag herfor, jf. § 6 a, stk. 2.

Om der på politiets initiativ foretages en sagkyndig hundeundersøgelse vil afhænge af en konkret vurdering. Hvis en hund allerede har forvoldt en ikke ubetydelig skade, f.eks. hvor en hund har angrebet, herunder bidt, sagesløse mennesker eller dyr – der viser, at hunden reagerer mere aggressivt end sædvanligt for hunde, vil politiet ifølge lovens forarbejder kunne træffe afgørelse om aflivning uden sagkyndig undersøgelse. I så fald kan hundens besidder dog forlange en undersøgelse, inden politiet træffer afgørelse, jf. hundelovens § 6 a, stk. 2. Hvis hunden derimod ikke har forvoldt skade, men f.eks. har udvist truende adfærd og skabt begrundet frygt, vil det kunne give anledning til, at politiet lader foretage en sagkyndig undersøgelse.

Undersøgelsen vil særligt skulle afdække, om hunden er velafbalanceret, eller om den har en så lav tærskel for aggression, at den er eller kan være farlig for sine omgivelser. I undersøgelsen kan indgå en vurdering af, om besidderen har den nødvendige kontrol over hunden. Det bemærkes dog, at det ikke er et krav, at undersøgelsen foretages, mens besidderen er til stede og vurderes i samspil med hunden.

Undersøgelsen vil kunne foretages som en fysisk adfærdstest, hvor hunden er til stede. Den sagkyndige kan også foretage undersøgelsen på grundlag af de skriftlige oplysninger i sagen om omstændighederne omkring bidepisoden (hændelsesforløbet). Beskrivelsen af hændelsesforløbet baseres på oplysninger fra de involverede parter og eventuelle vidner. I praksis forekommer det både, at den hundesagkyndige foretager begge typer undersøgelse, og at kun en type undersøgelse foretages.

Besidderen har ikke ret til at anmode om sagkyndig undersøgelse i situationer, hvor politiet træffer afgørelse om, at hunden skal aflives, fordi et pålæg er blevet overtrådt, jf. § 6, stk. 4. Hvis besidderen – i andre situationer – allerede har medvirket til en sagkyndig undersøgelse på politiets anmodning, har besidderen ikke mulighed for at anmode om en ny undersøgelse. Det er heller ikke muligt for besidderen at anmode om en undersøgelse i forbindelse med en klage over

politiets afgørelse om aflivning. Hvis besidderen nægter at medvirke til en sagkyndig undersøgelse, kan politidirektøren træffe afgørelse på det foreliggende grundlag. At besidderen nægter at medvirke, begrunder ikke i sig selv afgørelse om aflivning. Besidderen vil være afskåret fra at anmode om en sagkyndig undersøgelse, efter at der er truffet afgørelse i sagen.

Om en sagkyndig vurdering bør indhentes, afhænger ifølge forarbejderne til bestemmelsen af en konkret vurdering af sagens omstændigheder.

Der findes, efter den gældende bestemmelse om skambid i § 6, stk. 5, som nævnt ikke en tilsvarende mulighed for inddragelse af en sagkyndig undersøgelse.

Politidirektøren afholder omkostningerne ved aflivning af en hund. Beløbet kan dog kræves refunderet af besidderen, jf. § 6, stk. 6, ligesom refusionskravet er tillagt udpantningsret, jf. hundelovens § 12 c.

Politiet kan i medfør af hundelovens § 6 b træffe afgørelse om, at en hund i det tidsrum, hvor politiet undersøger, om der er grundlag for at træffe afgørelse om aflivning, og – hvis en sådan afgørelse træffes – indtil aflivningen kan effektueres, kan anbringes i hundepension eller lignende. Ifølge forarbejderne til § 6 b har en afgørelse om hundens anbringelse i pension til formål at forhindre, at hunden i det nævnte tidsrum forvolder skade på mennesker, dyr eller ting, eller at hundens ejer eller besidder gemmer hunden for politiet. Det forudsættes, at politiet i almindelighed benytter muligheden for under sagens behandling at anbringe hunden i pension.

Besidderen kan klage til Rigspolicefen over politiets afgørelse om aflivning. Fristen for at klage over en afgørelse om aflivning af en hund truffet af politiet er 10 dage efter, at afgørelsen er meddelt den pågældende. Hvis klagefristen udløber på en lørdag, søndag, helligdag eller grundlovsdag, forlænges fristen til den følgende hverdag, jf. § 6 c.

Effektivering af en afgørelse om aflivning vil altid skulle afvente klagefristens udløb, medmindre besidderen giver afkald på sin klageret inden fristens udløb.

Klage til Rigspolicefen har opsættende virkning, medmindre Rigspolicefen bestemmer andet, jf. hundelovens § 6 c, stk. 2. Imidlertid forudsættes det, at hunden i denne type sager i almindelighed bliver anbragt i pension under sagens behandling, jf. § 6 b, stk. 1.

3.2. Arbejdsgruppen om skambid

3.2.1. Debat om skambid

Som nævnt under pkt. 1.1. har der, særligt i starten af 2013, været en del offentlig debat om hundeloven. Debatten omhandlede især skambidsbestemmelsen i § 6, stk. 5, og tog delvist udgangspunkt i medieomtale af konkrete sager, hvor politidirektøren havde truffet afgørelse om, at en hund skulle aflives i medfør af skambidsbestemmelsen.

Det er blevet fremført i debatten, at bestemmelsen om skambid ikke angiver en tilstrækkelig præcis definition af skambid. Samtidig blev det fremført, at der i vurderingerne

af sagerne ikke bliver taget tilstrækkelig hensyn til omstændighederne ved overfaldet og bidepisoden, og at politiet i deres praksis og fortolkning af bestemmelsen har været for restriktive. Det blev også fremført, at politiet ikke var fagligt kompetente til at vurdere, hvorvidt et bid fysisk kan karakteriseres som skambid, og at der var eksempler på, at hunde var blevet aflivet, selv om der ikke konkret havde været tale om overfald, men om bid forårsaget i leg eller selvforsvar, dvs. situationer, hvor hundes normale adfærd fører til bid, eller hvor bidskaden ikke fysisk kunne karakteriseres som skambid.

På baggrund heraf besluttede fødevareministeren, at der i forbindelse med evalueringen af hundelovens forbudsordning også skulle foretages en undersøgelse af skambidsbestemmelsen i hundelovens § 6, stk. 5. Undersøgelsens resultater skulle danne grundlag for at vurdere behovet for at ændre reglerne om skambid.

3.2.2. *Anbefalinger fra arbejdsgruppen om skambid*

Til at foretage undersøgelsen af skambidsbestemmelsen i lovens § 6, stk. 5, nedsatte Fødevareministeriet primo 2013 en arbejdsgruppe om skambid. Arbejdsgruppen blev nedsat med henblik på at komme med anbefalinger om, hvordan episoder med hunde, der bider, håndteres bedst muligt.

Arbejdsgruppen bestod af repræsentanter fra Fødevarestyrelsen (formand), KU SUND, Den Danske Dyrlægeforening, Danmarks civile Hundeførerforening, Dansk Kennel Klub, Det Veterinære Sundhedsråd, Retslægerådet og Lægeforeningen.

Ifølge arbejdsgruppens kommissorium af 11. april 2013 havde arbejdsgruppen til opgave at undersøge og vurdere følgende:

- fastsættelse af en nærmere definition af, hvad skambid rent fysisk er, herunder skal det vurderes, om det vil være muligt at definere skambid i lyset af hundens adfærd – dvs. om det er muligt at skelne imellem, hvornår en hund blot »markerer«, og hvornår der er tale om et overfald.
- om det er nødvendigt at sondre mellem, om en hund har bidt en anden hund, eller om en hund har bidt et menneske i relation til, om der skal ske aflivning, eller om der evt. findes andre og mere relevante sanktioner.
- om der bør indgå en vurdering fra en sagkyndig i skambidssager i forhold til, om der er tale om et skambid, samt om der er tale om et overfald.

Arbejdsgruppen afgav sin rapport den 5. august 2013 (*Rapport fra Arbejdsgruppen om skambid*).

3.2.2.1. *Definition af skambid*

Arbejdsgruppen om skambid har overvejet behovet for en mere præcis, fysisk (patologisk) definition af skambid end den, der angives i bemærkningerne til den gældende § 6, stk. 5, jf. afsnit 3.1. Arbejdsgruppen anbefaler i sin rapport en detaljeret patologisk beskrivelse, der definerer hvilke skader (art og omfang), der skal være tale om, før man kan tale om skambid i fysisk forstand. Arbejdsgruppen foreslår, at føl-

gende kriterier bruges til en patologisk definition af skambid:

- Flere dybe, punktformede sår, der når dybt i underhuden eller penetrerer ned i muskulatur; det skal tydeligt fremgå, at der er tale om flere bid, og at det er foregået med nogen voldsomhed, eller
- udrivning (dyb flænge) i underhud/muskulatur (altså ikke kun i huden/skindet), eller
- bidlæsioner, der medfører tab af væv (bortset fra ubetydelige skader på hundører), eller
- bidlæsioner, der medfører døden, herunder situationer, hvor en hund rusker en anden hund til døde, uden at bidet i sig selv har givet anledning til skader af en karakter, som beskrevet i de foregående tre punkter.

Arbejdsgruppen finder således, at forekomsten af en eller flere af de nævnte patologiske tilstande er en forudsætning for, at der i en given situation kan være tale om skambid.

Det er arbejdsgruppens opfattelse, at det er den læge, der behandler et menneske, der er blevet bidt, eller den dyrlæge, der behandler en hund, der er blevet bidt, der må vurdere, om bidskader i en konkret situation er omfattet af definitionen af skambid.

Det er arbejdsgruppens opfattelse, at den behandlende læge eller dyrlæge dokumenterer hændelsesforløbet og biddets karakter, når denne har anledning til at tro, at der kan blive tale om en sag om skambid. Ved bid på mennesker anbefaler arbejdsgruppen, at den læge, der vurderer bidskaderne, udfylder en politiattest (dvs. politiets standarddokument »*Politiattest til brug ved friske skadetilfælde*«). I forhold til bid på hunde har arbejdsgruppen desuden udarbejdet overordnede retningslinjer for, hvad en dyrlæges attest skal indeholde af relevante oplysninger, når dyrlægen har anledning til at tro, at der kan blive tale om en sag om skambid. Retningslinjerne for dyrlægens attest findes som bilag til arbejdsgruppens rapport.

Arbejdsgruppen anbefaler, at dyrlægen noterer følgende oplysninger, når en bidepisode forventes anmeldt til politiet: Ejers navn, adresse og telefonnummer samt oplysninger om hundens navn, køn, alder, race, chipnummer eller tatovering. Derudover bør der være en detaljeret beskrivelse af bidsåret, herunder antal, placering på kroppen, længden, dybden, hvilket væv, der er sket skade på, størrelsen på evt. lomme dannelse samt om der er tale om afrevet væv og størrelse og type af dette. Derudover skal det beskrives, om der er andre skader, herunder tandskader eller hæmatomer (blødninger) og om der er taget røntgen og lignende.

Arbejdsgruppens overvejelser om definitionen af skambid har taget udgangspunkt i materiale om skambid udarbejdet i et samarbejde mellem Den Danske Dyrlægeforening og Dansk Kennel Klub i forbindelse med den gældende skambidsbestemmelse tilbage i 2010.

3.2.2.2. *Definitioner af overfald og af anden uacceptabel og farlig adfærd*

Ifølge den gældende bestemmelse om skambid skal politiet både vurdere, om der har været tale om et overfald, og om

der er tale om en bidskade, der kan betegnes som skambid, jf. pkt. 3.1.

Arbejdsgruppen om skambid har drøftet, om skambid alene bør defineres ud fra en patologisk vurdering af bidets alvor, eller om også hundens adfærd bør indgå i vurderingen. Det vil sige om bidskaden alene skal kunne føre til, at der træffes afgørelse om aflivning efter § 6, stk. 5, eller om der også skal indgå en vurdering af hundens adfærd.

Arbejdsgruppen anbefaler, at hundens adfærd under bidepisoden skal indgå i vurderingen, ligesom det er tilfældet i dag. Det er ifølge arbejdsgruppen nødvendigt, at der, udover den patologiske beskrivelse, inddrages en vurdering af hundens adfærd under bidepisoden på baggrund af sagens oplysninger om selve hændelsesforløbet. Dette er nødvendigt for at kunne fastlægge, om der er tale om skambid forårsaget ved et overfald. Udover overfald kan et skambid, ifølge arbejdsgruppen, også forårsages ved anden uacceptabel og farlig adfærd over for et menneske eller en anden hund. Det er arbejdsgruppens opfattelse, at sidstnævnte adfærd bør sidestilles med et overfald, således at hundens adfærd i begge situationer danner grundlag for afgørelse om aflivning. Baggrunden herfor er, at selvom hundens adfærd ikke kan betegnes som et overfald, kan hunden ved at udvise en anden uacceptabel og farlig adfærd være tilsvarende farlig, og dermed vil der være stor sandsynlighed for, at hunden også fremover vil kunne udgøre en fare for sine omgivelser.

Arbejdsgruppen har i sin rapport angivet definitioner af hhv. overfald og anden uacceptabel og farlig adfærd.

3.2.2.3. Definition af overfald

Der er efter arbejdsgruppens opfattelse tale om et overfald, når en hund målrettet opsøger og overfalder et menneske eller en anden hund. Kriterierne, for hvornår adfærd kan betegnes som et overfald, er efter arbejdsgruppens opfattelse følgende:

Tilfælde, hvor et menneske er blevet bidt:

Hunden har bevæget sig direkte og målrettet mod personen og bidt uden nogen form for indledende kontakt. Den angribende hund er startet sin målrettede bevægelse mod personen fra et udgangspunkt mindst halvanden meter fra personen. Handlingen må ikke kunne betegnes som normal ud fra et adfærdsmæssigt synspunkt, f.eks. at hunden har forsvaret sit territorium i forbindelse med, at en person er trængt ind på ejerens ejendom. Den angrebne person må ikke have udøvet en adfærd, som hunden med rimelighed (set ud fra, hvad der adfærdsmæssigt er normalt og acceptabelt) kan have opfattet som en trussel mod sig selv, sin ejer eller eventuelle andre tilstedeværende hunde.

Tilfælde, hvor en anden hund er blevet bidt:

Hunden har bevæget sig direkte og målrettet mod den anden hund og bidt den uden nogen form for indledende kommunikation. Den angribende hund er startet sin målrettede bevægelse mod den anden hund fra et udgangspunkt mindst syv meter fra den anden hund. Handlingen må ikke kunne betegnes som normal ud fra et adfærdsmæssigt synspunkt, f.eks. at hunden har forsvaret sit territorium i forbindelse

med, at den angrebne hund er trængt ind på ejerens ejendom eller at hunden har forsvaret en for hunden vigtig ressource (f.eks. en tæve i løbetid, foder eller lignende).

3.2.2.4. Definition af anden uacceptabel og farlig adfærd

I det følgende beskrives situationer, hvor den angribende hund, efter arbejdsgruppens opfattelse, har udvist en anden uacceptabel og farlig adfærd i forhold til de omgivelser og den situation, den befinder sig i, og hvor hunden også fremover med stor sandsynlighed vil være til fare for sine omgivelser. Det er arbejdsgruppens opfattelse, at dette kan sidestilles med et overfald, og at der, ligesom ved overfald, skal træffes afgørelse om aflivning.

Tilfælde, hvor et menneske eller en anden hund er blevet bidt:

- Den tilskadekomne person har udvist en opførsel, der er normalt forekommende og ikke (ud fra et adfærdsmæssigt synspunkt) bør give anledning til aggression hos en hund.
- Den angribende hund har haft muligheden for at trække sig væk fra mennesket, men er på trods af dette gået frem mod ham/hende.
- Den situation, hvorunder bidepisoden er sket, er en normalt forekommende situation. Der kan således ikke siges at være tale om en for hunden særlig situation med sammentræf af unormalt mange stressende faktorer som f.eks. smerter, høje uvante lyde, for hunden lidt kaotiske omgivelser med mange mennesker i bevægelse og/eller andet.

3.2.2.5. Acceptabel adfærd i en konkret situation

Arbejdsgruppen har endvidere beskrevet en række situationer, hvor det efter arbejdsgruppens opfattelse omvendt kan være acceptabelt, at en angribende hund har udvist aggression overfor et menneske eller en anden hund, uanset at situationen udvikler sig til en bidepisode, hvor bidskaden fysisk kan anses for et skambid.

I forhold til mennesker vil der typisk være tale om følgende scenarier:

- Personen har forsøgt at trænge ind på hundens eller dens besidders territorium. Adfærden kan her betegnes som selvforsvar eller forsvar af dens besidder.
- Personen har opført sig meget truende over for hundens ejer.
- Personen har opført sig meget truende over for hunden: Personen har f.eks. taget fat i hunden, personen har holdt hunden fast eller personen har slået ud efter hunden.
- Personen har forsøgt at skille to hunde, der sloges.
- En hund, der er i forsvarsposition overfor personen, og derfor bider af angst.
- Episoder, hvor hunden, der bed, har været i en situation med sammentræf af unormalt mange stressende faktorer som f.eks. smerter, høje uvante lyde, for hunden lidt kaotiske omgivelser med mange mennesker i bevægelse og/eller andet.

I forhold til en anden hund vil der typisk være tale om følgende scenarier:

- Kontakt mellem to jævnbyrdige hanhunde.
- En situation, hvor to hunde møder hinanden – f.eks. to hunde, der leger eller som mødes uden snor – og hvor mødet udvikler sig til slagsmål og bid.
- Den hund, der er blevet bidt, har udvist en meget truende adfærd overfor den hund, der bed.
- Hunden, der bed, forsvarede sit territorium.
- Hunden, der bed, forsvarede en vigtig ressource (f.eks. en tæve i løbetid, foder eller lignende).
- En hund, der er i forsvarsposition, og derfor bider af angst.
- Episoder, hvor hunden, der bed, har været i en situation med sammentræf af unormalt mange stressende faktorer som f.eks. smerter, høje uvante lyde, for hunden lidt kaotiske omgivelser med mange mennesker i bevægelse og/eller andet.

3.2.2.6. Sagkyndig undersøgelse

Arbejdsgruppen har endvidere overvejet, om der bør indgå en hundesagkyndig undersøgelse i skambidssager.

Arbejdsgruppen om skambid anfører, at det i mange tilfælde vil være muligt ud fra beskrivelsen af bideepisoden at vurdere, om der er tale om skader, der fysisk kan karakteriseres som skambid, og om der tillige er tale om et overfald eller anden uacceptabel og farlig adfærd. På den anden side finder arbejdsgruppen, at det i nogle tilfælde kan være vanskeligt for ikke-hundesagkyndige at afgøre, om der i konkrete situationer er tale om skambid ved overfald, skambid som følge af anden uacceptabel og farlig adfærd, eller om hundens adfærd i den konkrete situation kan betegnes som normal efter omstændighederne.

På den baggrund er det arbejdsgruppens opfattelse, at det i tvivlstilfælde skal være muligt for såvel politiet som ejeren af hunden at kræve, at der inddrages en hundesagkyndig. Den sagkyndige kan enten foretage vurderingen ud fra en beskrivelse af hændelsesforløbet (skriftlig vurdering) eller, hvis sagens oplysninger om hændelsesforløbet er utilstrækkelige, foretage en fysisk adfærdstest af hunden.

Det er arbejdsgruppens opfattelse, at det ikke skal være muligt, hverken for politiet eller besidderen, at kræve en re-vurdering, men at den første undersøgelse skal lægges til grund for sagens videre behandling.

Det er desuden efter arbejdsgruppens opfattelse væsentligt at understrege, at politiet altid skal anbringe hunde, der har skambidt, i pension, indtil sagen er afgjort, således at hunden ikke kan forvolde yderligere skade på mennesker eller andre hunde.

Arbejdsgruppen peger på, at undersøgelsen, dvs. både vurderingen på baggrund af sagens oplysninger om hændelsesforløbet og den fysiske adfærdstest, bør udføres af særligt hundesagkyndige, der af Fødevareministeriet er udpeget til at foretage sådanne undersøgelser. Arbejdsgruppen anbefaler, at udpegningen skal ske efter indstilling fra Dansk Selskab for Klinisk Veterinær Etologi (DSKVE).

3.2.2.7. Behov for sondring mellem skader påført henholdsvis mennesker og hunde

Arbejdsgruppen om skambid har diskuteret, om der bør skelnes imellem de skader, som påføres mennesker og de skader, der påføres hunde. Arbejdsgruppen bemærker, at den patologiske definition af skambid både finder anvendelse på mennesker og på hunde.

Arbejdsgruppen har endvidere overvejet, om det bør have indflydelse på vurderingen af, om en hund skal aflives, om den har overfaldet eller udvist anden uacceptabel og farlig adfærd og skambidt et menneske eller en anden hund. Arbejdsgruppen fandt, at der principielt ikke er forskel på de to situationer, idet hundens adfærd, når den skambider enten mennesker eller andre hunde, adfærdsmæssigt basalt set ikke er forskellig. Arbejdsgruppen finder derfor ikke, at afgørelsen af, hvorvidt en hund skal aflives, når den har skambidt ved overfald eller som følge af anden uacceptabel og farlig adfærd, skal afhænge af, om det er et menneske eller en anden hund, der er skambidt.

Arbejdsgruppen anfører dog, at der kan være forskel på, i hvilke situationer det kan være acceptabelt, at en hund udviser aggression overfor en anden hund i forhold til situationer, hvor den udviser aggression overfor et menneske. Efter arbejdsgruppens opfattelse er det et spørgsmål om at vurdere, om hunden i den konkrete situation udviser acceptabel adfærd, jf. det ovenfor anførte om acceptabel adfærd i en konkret situation.

3.3. Fødevareministeriets overvejelser

3.3.1. Definition af skambid

Det er Fødevareministeriets opfattelse, at det er en væsentlig forudsætning for at opnå en ensartet administration af reglen om skambid, at der anvendes en entydig og udtømmende patologisk (fysisk) definition af, hvad der forstås ved skambid. Fødevareministeriet foreslår derfor, at den definition, som arbejdsgruppen anbefaler, benyttes ved behandlingen af sager efter § 6, stk. 5.

Som nævnt i punkt 3.1. defineres skambid i dag som »at skade slemt ved bid« og som eksempler på skader angives »sår og flænger, som kræver syning«. Selvom eksemplerne i forarbejderne til den gældende bestemmelse om skambid ikke er udtømmende, kan det efter Fødevareministeriets opfattelse ikke udelukkes, at eksemplerne kan have givet anledning til, at der i praksis har udviklet sig en forenklet definition af skambid.

Oplysninger fra politiet om praksis for behandling af skambidssager viser, at politiet ved behandlingen af disse sager i almindeligvis indhenter oplysninger fra den behandlende læge eller dyrlægen om de opståede skader med henblik på at fastlægge om disse kan karakteriseres som skambid.

Fødevareministeriet vurderer, at den af arbejdsgruppen anbefalede definition af skambid vil skabe et mere sikkert grundlag for politiets afgørelser efter § 6, stk. 5, og for vurderingen af, om § 6, stk. 5, i det hele taget kan finde anvendelse. Endvidere kan definitionen bidrage til, at læger og

dyrlæger får et mere præcist værktøj til vurdering af, om hundebid på mennesker og andre hunde kan karakteriseres som skambid, og bidrage til at undgå, at bidskader fejlagtigt betegnes som skambid uden at være det. Fødevareministeriet foreslår derfor, at det præciseres i bemærkningerne, at den patologiske definition af skambid skal lægges til grund.

På baggrund af arbejdsgruppens rapport vurderer Fødevareministeriet endvidere, at der ikke lovgivningsmæssigt er behov for at skelne mellem, om en hund har bidt et menneske eller en anden hund. Der kan dog, som anført af arbejdsgruppen, være situationer, hvor det kan være mere acceptabelt, at en hund udviser aggression overfor en anden hund end overfor et menneske.

På baggrund af anbefalingerne har Fødevareministeriet endvidere overvejet, hvordan sager om skambid bedst muligt dokumenteres i forhold til at sikre, at omfanget af skaden kan fastlægges i overensstemmelse med den ovenfor beskrevne patologiske definition af skambid. Arbejdsgruppen anbefaler, at der ved bid på mennesker anvendes en såkaldt politiattest, og, for så vidt angår skader på hunde, opstiller arbejdsgruppen retningslinjer for udarbejdelsen af en dyrlægeattest.

I tilfælde af bid på mennesker vil politiet eller den skadelidte fra en læge kunne indhente en officiel politiattest (politiets standarddokument »*Politiattest til brug ved friske skadetilfælde*«), som dokumentation for omfanget af skaderne.

I tilfælde af bid på hunde har arbejdsgruppen om skambid udarbejdet en skabelon for hvilke oplysninger, en erklæring eller en attest fra en dyrlæge bør indeholde, i forhold til en vurdering af, om der i et konkret tilfælde er tale om skambid. Der henvises til pkt. 3.2.2.1. vedrørende de relevante oplysninger. I tilfælde af bid på hunde vil politiet eller den skadelidte derfor fra den behandlende dyrlæge kunne indhente en dyrlægeattest indeholdende disse relevante oplysninger.

Det er Fødevareministeriets opfattelse, at det er en væsentlig forudsætning for at opnå en ensartet administration af reglen om skambid, at bidskaderne dokumenteres ensartet og korrekt, fordi det til brug for politiets behandling af sager om skambid vil være nødvendigt, at der foreligger tilstrækkelige og ensartede oplysninger om bidskaderne.

Fødevareministeriet finder det derfor hensigtsmæssigt, såfremt de af arbejdsgruppen anbefalede attester anvendes som dokumentation af bidskader i politisager.

Fødevareministeriet vurderer dog, at en sag er tilstrækkelig oplyst, når politiet ud fra oplysningerne i sagen med sikkerhed kan vurdere, om nedenstående definitionen på et skambid er opfyldt:

- Flere dybe, punktformede sår, der når dybt i underhuden eller penetrerer ned i muskulatur; det skal tydeligt fremgå, at der er tale om flere bid, og at det er foregået med nogen voldsomhed, eller
- udrivning (dyb flænge) i underhud / muskulatur (altså ikke kun i huden/skindet), eller
- bidlæsioner, der medfører tab af væv (bortset fra ubetydelige skader på hundeører), eller

- bidlæsioner, der medfører døden, herunder situationer, hvor en hund rusker en anden hund til døde, uden at bidet i sig selv har givet anledning til skader af en karakter, som beskrevet i de foregående tre punkter.

Det overlades dermed til politiets skøn, i hvilket omfang der er behov for at indhente oplysninger fra en læge eller en dyrlæge med henblik på dokumentation af bidskaden.

Arbejdsgruppen om skambid anfører, at det er arbejdsgruppens opfattelse, at den behandlende læge eller dyrlæge dokumenterer hændelsesforløbet og biddets karakter, når denne har anledning til at tro, at der kan blive tale om en sag om skambid. Fødevareministeriet bemærker i forlængelse af dette, at det er væsentligt, at dyrlæger og læger derfor generelt, når de modtager patienter med bidskader, er opmærksomme på definitionen på skambid, således at der ved en eventuel anmodning fra politiet om en attest, foreligger tilstrækkelige oplysninger vedrørende skaden. Fødevareministeriet er opmærksom på, at det vil være nødvendigt at udvide kendskabet til den nye definition af skambid, således at skaderne så vidt muligt, af en læge eller dyrlæge, beskrives i et sådant omfang, at der senere vil kunne udarbejdes en attest til politiet. Fødevareministeriet forudsætter, at det i flere situationer vil være muligt, alene ud fra oplysninger fra en læge eller dyrlæge, at konstatere, om skaden kan karakteriseres som skambid, uden at der anvendes en dyrlægeattest eller politiattest. Det vil f.eks. kunne forekomme, hvis det tydeligt fremgår af oplysningerne fra lægen eller dyrlægen at der er taget stilling til de kriterier, der indgår i skambidsdefinitionen, eller hvis bidskaden er af så særlig alvorlig karakter, at der ikke vil kunne opstå tvivl om, hvorvidt biddet kan karakteriseres som skambid.

Det er i øvrigt Fødevareministeriets vurdering, at udgiften til de ovenfor beskrevne attester i visse helt særlige tilfælde kan være dækket af den lovpligtige ansvarsforsikring jf. hundelovens § 8, stk. 2, som er tegnet af den skadevoldende hunds ejer. Dette gælder, hvis attesten er udarbejdet i sammenhæng med en dækningsberettiget undersøgelse og behandling af bidskaden.

Det vil dog være op til forsikrings-selskabet at afgøre, ud fra bl.a. betingelserne i forsikringspolice, hvorvidt en undersøgelse og en sådan attest er dækningsberettiget, ligesom det vil kræve, at skadelidte selv anmoder om en sådan erklæring i sammenhæng med behandling og undersøgelse. Derudover bør skadelidte fra den skadevoldende hunds ejer have oplysninger om den skadevoldende hunds forsikrings-selskab. Såfremt skadelidte ikke kender den skadevoldende hund eller dennes ejer, rettes henvendelse til FAH - Foreningen af forsikrings-selskaber til overtagelse af lovpligtig ansvarsforsikring af hunde, der behandler sager, hvor skaden er forårsaget af uforsikrede eller ukendte hunde. Såfremt der er tale om en uforsikret eller ukendt hund indsendes en skadesanmeldelse derfor til FAH indeholdende oplysninger om skaden, navnet på hundens ejer, eller vidner, såfremt dette kendes, om skaden er anmeldt til politiet, skadens art, kopi af eventuel journal fra dyrlæge eller læge samt specifikation af de omkostninger, skadelidte har afholdt.

Såfremt vurderingen af skaden ud fra skambidsdefinitionen foretages af en læge eller dyrlæge uden sammenhæng med den dækningsberettigede undersøgelse og behandling af skaden vil udgiften til attesten ikke være dækket af ansvarsforsikringen.

3.3.2. Definition af overfald og af anden uacceptabel og farlig adfærd

Fødevarerministeriet finder, at det er nødvendigt, at det i vurderingen af alle sager vedrørende skambid indgår, om hunden har skambidt ved overfald eller har udvist en anden uacceptabel og farlig adfærd, eller om den angribende hund har udvist en adfærd, der kan anses for acceptabel, selvom den har ført til skambidning i patologisk (fysisk) forstand.

Fødevarerministeriet foreslår derfor, at hundelovens § 6, stk. 5, ændres, således at det fremgår, at hunde, der ved et overfald eller anden uacceptabel og farlig adfærd har skambidt et menneske eller en anden hund, skal aflives ved politiets foranstaltning. Dermed sidestilles overfald og anden uacceptabel adfærd, således at der i begge situationer skal træffes afgørelse om aflivning, hvis der i øvrigt er tale om skambid ud fra de patologiske fund.

Ifølge bemærkningerne til skambidsbestemmelsen i den gældende § 6, stk. 5, skal der allerede i dag tages hensyn til omstændigheder omkring bidepisoden. Fødevarerministeriet vurderer, at der med de præciserende beskrivelser, som arbejdsgruppen angiver, jf. pkt. 3.2.2.2-3.2.2.5, vil være et mere sikkert grundlag for at vurdere en hunds adfærd.

3.3.3. Acceptabel adfærd i en konkret situation

Det er Fødevarerministeriets vurdering, at det er væsentligt, at der i alle skambidssager også inddrages en vurdering af, om et eller flere af de i pkt. 3.2.2.5 nævnte scenarier om acceptabel adfærd har dannet baggrund for en bidepisode. Arbejdsgruppens præciserende beskrivelse af situationer, hvor en bidepisode kan være forårsaget ved acceptabel adfærd, kan anvendes som hjælp for politiet i forbindelse med vurderingen af, om en sag er omfattet af hundelovens § 6, stk. 5. En hund kan have forårsaget et skambid (i den fysiske definition) i forbindelse med acceptabel adfærd, f.eks. hvis den bider i selvforsvar. I sådanne tilfælde bør biddets fysiske karakter ikke resultere i aflivning efter § 6, stk. 5. I disse tilfælde skal det i stedet overvejes, om § 6, stk. 2 finder anvendelse.

Fødevarerministeriet er opmærksom på, at der naturligvis vil være situationer, hvor det kan være vanskeligt at fastlægge det nøjagtige hændelsesforløb i overensstemmelse med skambidsarbejdsgruppens definitioner af hhv. *overfald*, *anden uacceptabel og farlig adfærd* samt *acceptabel adfærd*, som beskrevet ovenfor i pkt. 3.2.2.2-3.2.2.5. Beskrivelserne af hhv. *overfald*, *anden uacceptabel og farlig adfærd* samt *acceptabel adfærd* skal derfor forstås som et vejledende udgangspunkt for vurderingen af hændelsen. Beskrivelsen af de relevante situationer skal derfor ikke anses som udtømmende.

3.3.4. Sagkyndig undersøgelse

Fødevarerministeriet finder, ligesom arbejdsgruppen, at det i mange tilfælde kan være vanskeligt for en person uden erfaring med hundeadfærd at vurdere, hvorvidt en hund i en given situation har udvist en acceptabel adfærd, også selvom der ud fra de patologiske fund er tale om et skambid.

Fødevarerministeriet vurderer, at muligheden for at inddrage sagkyndig bistand vil kunne være en hjælp i politiets arbejde, og medvirke til at sikre at afgørelsen om, hvorvidt en hund skal aflives, sker på et så fagligt korrekt grundlag som muligt. Endvidere forventes det, at en øget inddragelse af hundesagkyndige i denne type sager vil medvirke til at nedbringe antallet af klager over politiets afgørelser.

Det foreslås derfor, at både politiet og besidderen får mulighed for at anmode om inddragelse af en sagkyndig undersøgelse af hunden og omstændighederne omkring bidepisoden. Dette svarer til, hvad der gælder i dag, når politiet skal træffe afgørelse om aflivning efter § 6, stk. 2, nr. 4. Dog vil det med den foreslåede mulighed for inddragelse af sagkyndige undersøgelser i sager efter § 6, stk. 5, være nødvendigt, at det som en del af undersøgelsen særligt vurderes, hvorvidt hundens adfærd kan betegnes som et overfald eller anden uacceptabel og farlig adfærd som beskrevet i pkt. 3.2.2.3 og 3.2.2.4. Derfor foreslås det, at der indsættes en bestemmelse om at i de tilfælde, hvor der inddrages en hundesagkyndig undersøgelse, inden der træffes afgørelse om aflivning af hunde i medfør af § 6, stk. 5, skal omstændighederne omkring bidepisoden indgå i undersøgelsen.

Det forudsættes, at det, når der foretages en hundesagkyndig undersøgelse, skal være den hundesagkyndige, der vurderer, hvorvidt det vil være nødvendigt at foretage en fysisk adfærdstest af hunden, eller om det er tilstrækkeligt at foretage vurderingen (skriftligt) på baggrund af sagens oplysninger om hændelsesforløbet. Hvis oplysningerne i sagen er utilstrækkelige eller upræcise, kan det nødvendiggøre, at der foretages en fysisk adfærdstest.

Det bemærkes, at såfremt der ikke i den konkrete situation er tale om et bid, der opfylder den patologiske definition af et skambid, kan der ikke efter den foreslåede § 6, stk. 5 indhentes en sagkyndig undersøgelse. Hvis der ikke er tale om et skambid, behandles sagen i stedet efter hundelovens § 6, stk. 2, jf. nedenfor om sammenhængen mellem § 6, stk. 5 og § 6, stk. 2.

Politiet træffer den endelige afgørelse i sagen, både når der indhentes en sagkyndig undersøgelse fra en hundesagkyndig på enten politiets eller besidderens initiativ, og når der ikke er inddraget sagkyndig undersøgelse. Afgørelsen kan påklages til Rigspolitichefen.

Politiet har allerede med den gældende lovgivning mulighed for at anbringe hunden i pension, indtil der træffes afgørelse, jf. § 6 b. Denne mulighed opretholdes.

Fødevarerministeriet vil indtil videre efter nærmere aftale med Dansk Selskab for Klinisk Veterinær Etologi (DSKVE) stå for udpegningen af hundesagkyndige, som politiet kan kontakte ved behov for sagkyndig vurdering. Som nævnt er der allerede i dag mulighed for at inddrage en sagkyndig efter § 6, stk. 4. Der er dermed tale om en udvidelse af et alle-

rede eksisterende system, og det forventes, at de allerede udpegede sagkyndige også vil kunne varetage opgaver med sagkyndige undersøgelser efter den foreslåede § 6, stk. 5.

Efter bestemmelsen i hundelovens § 6 a, stk. 3, afholder politidirektøren omkostningerne ved den sagkyndige undersøgelse, men kan få disse refunderet af besidderen. Fødevareministeriet bemærker, at det overlades til politiets skøn at afgøre, i hvilke tilfælde besidderen endeligt skal afholde udgifterne til sagkyndig undersøgelse eller om politiet afholder disse. I den forbindelse kan det f.eks. tillægges betydning, om sagens udfald bliver, at hunden skal aflives.

Der henvises til pkt. 8 i bemærkningerne til de enkelte bestemmelser.

3.3.5. Sammenhængen mellem § 6, stk. 5 og § 6, stk. 2

Hensigten med § 6, stk. 5 var, da denne blev indført, at give politiet de nødvendige muligheder for at gribe ind overfor farlige hunde. Dette formål er med foreslåede bestemmelse i § 6, stk. 5 videreført. Bestemmelsen er derfor formuleret således, at politiet skal lade hunden aflive, hvis der er tale om skambid ved overfald eller anden uacceptabel og farlig adfærd. Det betyder, at der er en pligt for politiet til at foretage aflivning, hvis der er tale om skambid ved overfald eller anden uacceptabel og farlig adfærd, og bestemmelsen overlader det dermed ikke, som § 6, stk. 2, til politiets skøn, hvorvidt der skal rejses en sag.

Den foreslåede § 6, stk. 5, omfatter de meget alvorlige sager med bid-episoder, der er så grove, at de kan karakteriseres som skambid, og som samtidig er sket ved, at hunden har overfaldet eller udvist anden uacceptabel og farlig adfærd. Baggrunden er som nævnt at sikre, at politiet kan gribe ind overfor farlige hunde og sørge for, at disse aflives. For definitionerne af, hvornår et bid anses for at være et skambid samt definitionerne på overfald og anden uacceptabel og farlig adfærd henvises til pkt. 3.2.2.2-3.2.2.5.

Kan skaden ikke karakteriseres som skambid af et menneske eller en anden hund ved et overfald eller anden uacceptabel og farlig adfærd, finder hundelovens § 6, stk. 2, i stedet anvendelse.

§ 6, stk. 2, finder dermed anvendelse ved bid på hunde og mennesker, der ikke defineres som skambid ved et overfald eller anden uacceptabel og farlig adfærd samt bid på andre dyr. § 6, stk. 2, finder derudover anvendelse i tilfælde, hvor en hund har forvoldt anden væsentlig skade, herunder materiel skade eller hvis hunden eller besidderens adfærd er af en sådan karakter, at den er egnet til at skabe frygt i sine omgivelser, eller hvis der i øvrigt er grundlag for at antage, at den pågældende hund kan være farlig for sine omgivelser.

§ 6, stk. 2, nr. 4 anvendes dermed i tilfælde, hvor en hund f.eks. skaber frygt i sine omgivelser, ved på en truende eller aggressiv måde at fare mod eller forfølge folk, men hvor der ikke nødvendigvis er tale om bid. Bestemmelsen i § 6, stk. 2, nr. 4 er, efter oplysninger fra politiet, kun anvendt få gange i de tre år, siden indførelsen af skambidsbestemmelsen i 2010.

Formålet med § 6, stk. 2 er derfor, ligesom formålet med § 6, stk. 5, at sikre, at politiet har mulighed for at gribe ind overfor farlige hunde, dog således at § 6, stk. 5 finder anvendelse ved skader, der kan betegnes som skambid.

Hvis der ikke er tale om skambid af et menneske eller en anden hund ved et overfald eller anden uacceptabel og farlig adfærd, finder § 6, stk. 2, som nævnt anvendelse.

Politiet er i øvrigt ved behandlingen af sager efter hundeloven underlagt det almindelige forvaltningsretlige proportionalitetsprincip, hvilket indebærer, at der ikke må træffes mere indgribende afgørelser end nødvendigt.

4. Strejfende hunde - ændringer i hundelovens § 3

4.1. Gældende ret

Både hundeloven og mark- og vejfredsloven indeholder regler om optagning af strejfende hunde.

Hundelovens regler om strejfende hunde findes i hundelovens § 3. Efter hundelovens § 3, stk. 1, 1-3. pkt., er det forbudt i *byer og områder med bymæssig bebyggelse* at lade hunde færdes på gader, veje, stier eller pladser mv., der er åbne for almindelig færdsel, uden at de enten føres i bånd eller er i følge med en person, som har fuldt herredømme over dem. En hund anses ikke for at være under ledsagelse, hvis den kun er under tilsyn fra besidderens bolig eller forretningslokale. Føres hunde i bånd, skal båndet være så kort, at hunden holdes tæt ind til ledsageren.

Udtrykket »byer og områder med bymæssig bebyggelse«, tager udgangspunkt i færdselslovens begreb »tættere bebygget område«, det vil sige, at der tages udgangspunkt i den afmærkning, som findes i form af de såkaldte silhuet-tavler, som inden for færdselslovens anvendelsesområde markerer grænsen mellem »tættere bebygget område« og andre områder. Måtte der være tilfælde, hvor der er tale om f.eks. en grusvej, sti eller lignende, og hvor der ikke er opstillet en silhuet-tavle for at markere bygrænsen, vil det afgørende være, om området naturligt må opfattes som en del af et byområde.

Overtrædelse af hundelovens § 3, stk. 1, 1-3. pkt., straffes med bøde, jf. lovens § 12, stk. 1.

Efter hundelovens § 3, stk. 3, påhviler det besidderen af en hund uden for byer og områder med bymæssig bebyggelse at drage omsorg for, at den ikke strejfer om. Denne bestemmelse blev indsat i hundeloven i 1962 (lov nr. 194 af 12. juni 1962), og det fremgår af forarbejderne til denne lovændring, at formålet med bestemmelsen var at dæmme op for omstrejfende hundes overfald på andre dyr i landkommunerne.

Overtrædelse af hundelovens § 3, stk. 3., straffes med bøde, jf. lovens § 12, stk. 1.

I hundelovens § 3, stk. 1, 4-9. pkt., er der fastsat nærmere regler om fremlysning, salg eller aflivning af hunde, der færdes løse i byer og områder med bymæssig bebyggelse uden at være i følge med en person, der har fuldt herredømme over dem. I sådanne tilfælde indfanger politiet hunden og underretter besidderen. Er hunden ikke mærket og regi-

streret, fremlyses den. Det gælder dog ikke, hvis hunden bærer skilt som nævnt i hundelovens § 1, stk. 1. Hvis besidderen ikke inden 3 døgn efter, at underretning eller fremlysning har fundet sted, indløser hunden ved at betale de udgifter, som optagelsen har medført, kan politiet afhænde hunden eller lade den aflive. Et eventuelt overskud ved afhændelsen tilfalder ejeren, hvis han melder sig inden 3 måneder og godtgør sin ret, og ellers statskassen. Fødevarerministeren kan endvidere fastsætte nærmere regler om afhændelse af optagne hunde.

Justitsministeriet har i § 18 i cirkulære nr. 148 af 2. august 1963 om hundelovens administration fastsat nærmere regler for salg af optagne hunde. Det fremgår bl.a. heraf, at afhændelse af en hund foretrækkes frem for aflivning, hvis der er mulighed for at finde en køber inden for en rimelig frist.

Ifølge § 3, stk. 2, kan kommunalbestyrelsen bestemme, at der i kommunen eller nærmere opregnede områder af kommunen skal gælde en pligt til i byer og områder med bymæssig bebyggelse altid at føre en hund i bånd på gader, veje, stier eller plader m.v., der er åbne for almindelig færdsel. Båndet skal være så kort, at hunden holdes tæt ind til ledsageren.

Endelig følger det af hundelovens § 3, stk. 5, at fødevarerministeren kan fastsætte regler om, at visse hunde ikke er omfattet af bestemmelser om båndpligt fastsat i medfør af stk. 2.

Hundelovens regler om besidderens kontrol over hunden sonderer mellem henholdsvis indgreb over for hunde, der strejfer eller færdes løse, og over for hunde, der skaber frygt eller har forvoldt skade. I hundelovens § 3 er det ikke afgørende, om hunden er farlig, skaber frygt eller forvolder skade, men at den færdes løs. Reglerne i § 3 gælder derfor også selvom hunden i øvrigt er fredelig og ikke skaber frygt. Har hunden derimod forvoldt skade eller skaber den frygt, finder reglerne i § 6 anvendelse. De generelle regler om herredømme over hunde i § 3 suppleres derfor af hundelovens § 6, om at besidderen skal træffe de foranstaltninger, der må anses for påkrævet for at forebygge, at hunden volder andre skade. Hvis en hund har forvoldt skade på et menneske eller anden væsentlig skade, hvis hundens eller besidderens adfærd er af en sådan karakter, at den er egnet til at skabe frygt i sine omgivelser, eller hvis der i øvrigt er grundlag for at antage, at hunden kan være farlig for sine omgivelser, kan politiet ifølge § 6, stk. 2, træffe afgørelse om:

- 1) at give besidderen pålæg om, at den ejendom, hvor hunden holdes, skal være indhegnet af et hegn på op til 1,8 meter i højden mv.
- 2) at give besidderen pålæg om, at hunden kun må luftes af besidderen eller af andre navngivne personer over 18 år og ikke må luftes sammen med andre hunde,
- 3) at give besidderen pålæg om, at hunden, når den ikke holdes indelukket, skal føres i bånd, der højst er 2 meter langt og/eller være forsynet med forsvarlig, lukket mundkurv eller begge dele eller
- 4) at lade hunden aflive.

Ifølge § 6, stk. 3, kan politiet endvidere give besidderen pålæg som nævnt i § 6, stk. 2, nr. 1-3, hvis hunden har for

vane at forulempe husdyr i ejendom eller på mark. Hvis besidderen ikke overholder et pålæg efter § 6, stk. 2, nr. 1-3, eller stk. 3, kan politiet lade hunden aflive, jf. stk. 4.

Herudover er der i naturbeskyttelsesloven og i regler udstedt i medfør heraf særlige regler for hunde, der færdes på strande, i skove, udyrkede og klitfredede arealer samt på veje og stier i det åbne landskab. Bl.a. er der i bekendtgørelse nr. 1317 af 21. december 2011 om offentlighedens adgang til at færdes i naturen fastsat regler om båndpligt og hundeskove (afgrænsede områder, hvor besidderen kan lade hunden færdes uden snor).

I medfør af miljøbeskyttelsesloven er der udstedt regler, som giver kommunalbestyrelsen beføjelse til at regulere hundens tilstedeværelse i vandet og på stranden, jf. bekendtgørelse nr. 939 af 18. september 2012 om badevand og badeområder.

Mark- og vejfredsloven indeholder bl.a. bestemmelser om at holde sine husdyr på egen grund, om optagelse af husdyr og om rettigheder og pligter i forbindelse med optagelse af husdyr. Loven omfatter hunde såvel som andre husdyr. Formålet med bestemmelsen er at beskytte den optagelsesberettigedes ejendom, herunder husdyr, mod de skader og farer, hunden kan forårsage. Det bemærkes, at mark- og vejfredsloven anvender terminologien »den optagelsesberettigede«, med hvilket der menes grundejeren, lejereren eller forpagteren af den grund, hvor dyret strejfer. Både hundeloven og mark- og vejfredslovens bruger begrebet »optagelse« eller »optage hunden«. Endvidere bruges både udtrykket »strejfer« og udtrykket »færdes løs«. Det bemærkes, at der ikke er afgørende forskelle i betydningen af disse to udtryk.

I mark- og vejfredslovens § 1, stk. 1, findes den centrale bestemmelse om, at enhver er pligtig til på alle årets tider at holde sine husdyr på sit eget, dvs. på sin egen grund. Kravet danner grundlag for lovens bestemmelser om optagelse og håndtering af husdyr, der færdes på fremmed grund. Det følger af lovens § 5, at enhver har ret til selv at optage eller lade fremmede husdyr optage, som uden hjemmel færdes løse på ens grund. Optagelsen skal ske på en sådan måde, at dyret så vidt muligt ikke kommer til skade. Bestemmelsen om optagelse af husdyr har til formål at begrænse de situationer, hvor husdyr strejfer om til fare for afgrøder, dyr og mennesker.

Ifølge mark- og vejfredslovens § 6, stk. 1 og 2, skal optageren, hvis denne ved, hvem dyrets besidder er, snarest muligt og senest inden 24 timer efter, at optagelsen har fundet sted, kontakte besidderen eller en til vedkommendes husstand hørende voksen person. Ved optageren ikke, hvem dyret tilhører, skal vedkommende inden for samme frist anmelde optagelsen til sognefogeden, hvis en sådan findes, og ellers til politiet. Sognefogeden/politiet skal snarest muligt foranledige optagelsen bekendtgjort. Optageren skal fodre og passe det optagne dyr forsvarligt, jf. mark- og vejfredslovens § 8. Bestemmelsen skal fortolkes i overensstemmelse med dyreværnslovens regler, hvorefter dyr skal behandles omsorgsfuldt, herunder huses, fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov.

Ifølge mark- og vejfredslovens § 11 kan den optagelsesberettigede aflevere det optagne dyr til politiet, hvis optageren ikke har rimelig mulighed for at have det i pleje.

Lovens § 13 giver mulighed for at straffe besidderen af et omstrejfende dyr med bøde (ufredsboeder). Det er en forudsætning, at dyret forgæves er forsøgt optaget.

Ifølge den gældende § 14, stk. 1, har den optagelsesberettigede (dvs. grundejere, lejere og forpagtere) ret til på hensigtsmæssig måde at fjerne uvane husdyr, løsslupne pelsdyr, tamkaniner, fjerkræ og omstrejfende hunde og katte fra sin grund og er ikke pligtig til at yde erstatning, hvis dyret herved kommer til skade eller omkommer. Den, der er besidder af dyret, kan fordrø det beskadigede eller dræbte dyr udleveret mod betaling af erstatning for voldt skade. For dræbte eller beskadigede dyr skal der ikke betales optagelsespenge eller ufredsboeder. Ved uvane husdyr forstås ustyrlige husdyr, eller husdyr der uden hjemmel færdes på fremmed grund.

Det fremgår af § 14, stk. 2, at den optagelsesberettigede kun må skyde eller anvende en anden direkte på drab af dyret sigtende fremgangsmåde, hvis vedkommende inden for det sidste år har advaret dyrets besidder. Er besidderen ukendt, kan advarsel indeholdende en kort beskrivelse af det pågældende dyr ske gennem et på egnen udbredt dagblad. Advarsel er dog unødvendig, når dyret angriber andre husdyr eller frembyder nærliggende fare for person eller ejendom. Ordet »ejendom« omfatter ikke værdiløse vilde buske og lignende. Til »husdyr« regnes nyttedyr i landbruget, herunder heste, kvæg, svin, får, geder, fjerkræ samt hunde, katte, marsvin, pelsdyr oprettet i fangenskab samt tamkaniner. Uden for husdyrbegrebet falder vildt, dvs. pattedyr og fugle, hvoraf der findes en vildtlevende ynglende bestand i landet, medmindre disse opdrættes i menneskelig varetægt.

4.2. Fødevarerministeriets overvejelser

Samtidig med fremsættelse af nærværende lovforslag fremsætter fødevarerministeren et forslag om ændring af mark- og vejfredsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 61 af 19. januar 2007, som ændret ved lov nr. 484 af 17. juni 2008 og lov nr. 1336 af 19. december 2008.

Nærværende lovforslag skal ses i sammenhæng med forslaget til ændring af lov om mark- og vejfred.

Med lovforslaget om ændring af mark- og vejfredsloven foreslås det bl.a., at loven ikke skal omfatte hunde, således at mark- og vejfredslovens regulering vedrørende hunde flyttes til hundeloven. Dermed bliver det mere enkelt og tydeligt for hundeejere og øvrige borgere, hvilke regler der gælder for hunde.

Herudover er formålet med forslaget om ændring af mark- og vejfredsloven bl.a. at gøre bestemmelserne mere tidssvarende og at sikre, at loven afspejler det syn, der er på kæledyr i dag. Det foreslås derfor, at bestemmelsen som giver mulighed for at dræbe dyr (hunde, katte og tamkaniner), der strejfer på privat grund, fjernes. Det vil fortsat være tilladt på hensigtsmæssig måde at fjerne dyrene fra sin grund. Det vil også fortsat være tilladt at skyde eller på anden måde aflive katte og tamkaniner, der angriber andre husdyr eller

fremkalder nærliggende fare for person eller ejendom (nødværge). Det foreslås desuden at fjerne muligheden for, at den, der optager et strejfende dyr, kan kræve, at dyrets besidder skal betale et beløb for at få udleveret dyret (optagelsespenge) samt godtgørelse for foder og pasning. Endelig foreslås det, at besidderen af et omstrejfende husdyr, der er til væsentlig gene, kan straffes med bøde uanset, om det omstrejfende husdyr kan optages eller ej, så det ikke længere er en betingelse for at straffe besidderen med bøde, at dyret forgæves er forsøgt optaget.

En del af bestemmelserne i mark- og vejfredsloven vedrørende hunde er allerede dækket af eksisterende bestemmelser i hundeloven. Det gør sig bl.a. gældende for den generelle bestemmelse i mark- og vejfredsloven om, at man skal holde sine husdyr på sit eget. Dette svarer til hundelovens krav om, at en besidder skal have herredømme over hunden og ikke må lade den strejfe om. Herudover indeholder hundeloven, ligesom mark- og vejfredsloven, bestemmelser om strejfende hunde, politiets underretning af besidderen og fremløsning af hunden samt afhændelse af optagne hunde. Situationer med strejfende hunde er derfor i dag reguleret både i hundeloven og i mark- og vejfredsloven. Det formodes, at specialreglerne i hundeloven i mange tilfælde har medført, at reglerne i mark- og vejfredsloven om hunde ikke har fundet anvendelse i situationer, hvor politiet har optaget løse hunde.

Det vurderes således, at der er et overlap mellem visse dele af mark- og vejfredsloven og hundeloven. Hundeloven indeholder imidlertid ikke som mark- og vejfredsloven præcise bestemmelser om, at man som privatperson, der har en strejfende hund på sin grund, kan vælge selv at optage den, samt at man har ret til på hensigtsmæssig måde at fjerne den fra sin grund uden at være pligtig til at yde erstatning, hvis hunden derved kommer til skade eller omkommer.

Fødevarerministeriet har sammenholdt de regler i mark- og vejfredsloven, som vedrører hunde, med hundelovens bestemmelser, og foretaget en vurdering af hvilke regler om hunde, det er nødvendigt at foreslå videreført i hundeloven. I de tilfælde hvor reglerne ikke foreslås overført fra mark- og vejfredsloven skyldes det, at de situationer, der reguleres i mark- og vejfredsloven, allerede vurderes at være omfattet af eksisterende regler i hundeloven. Reglerne i hundeloven er i flere tilfælde mere generelt formuleret end mark- og vejfredsloven, hvilket betyder, at hundeloven i mange tilfælde vil være tilstrækkelig bredt formuleret til at omfatte situationer, som har været mere detaljeret reguleret i mark- og vejfredsloven.

De bestemmelser fra mark- og vejfredsloven, som Fødevarerministeriet har vurderet bør overføres til hundeloven, foreslås indarbejdet i hundelovens § 3, der, som nævnt, omhandler optagning af løse hunde og politiets handlemuligheder overfor strejfende hunde.

Fødevarerministeriet foreslår derfor visse ændringer af hundelovens § 3, som har til formål at videreføre mark- og vejfredslovens bestemmelser om hunde i det omfang, det er relevant. Det er væsentligt at bemærke, at bestemmelserne ikke overføres ordret. Bestemmelserne fra mark- og vej-

fredsloven foreslås indarbejdet således, at de tilpasses den eksisterende bestemmelse i hundelovens § 3. Herudover foreslås enkelte lovtekniske ændringer af bestemmelsen.

4.2.1. *Mark og vejfredslovens bestemmelser overføres til hundelovens § 3*

Fødevarerministeriet foreslår, at bestemmelserne fra mark- og vejfredsloven indarbejdes i den gældende § 3. Hensigten med, at bestemmelserne foreslås samlet i § 3, er at præcisere, hvordan hunde, der færdes løse, kan optages, og af hvem de kan optages i og udenfor byer og bymæssig bebyggelse og på offentlige henholdsvis private arealer.

Der vil i praksis kunne opstå flere forskellige situationer, hvor politiet eller privatpersoner vil kunne have behov for at optage strejfende hunde. Dels situationer, hvor hunden strejfer på privat grund, dels situationer, hvor hunden færdes på offentligt tilgængelige arealer. På begge typer af områder kan det være nødvendigt at optage hunden uanset, om hunden i øvrigt forulemper eller er til gene. Optagelsen kan være nødvendig for at hindre, at hunden forårsager skade eller selv kommer til skade.

Politiets praksis ved optag af hunde er, ifølge oplysninger fra politiet, at de i mange situationer anmoder den, der kontakter politiet om en løs hund, om at forsøge at finde ejeren. I overensstemmelse med nuværende praksis vil det også fremadrettet være den enkelte politikreds, som fastsætter en procedure for, hvordan optagelse mest hensigtsmæssigt kan finde sted. Politiet kan således beslutte selv at stå for optagelsen eller at lade en tredjepart, f.eks. en dyreværnsorganisation, Falck eller et dyreinternat, stå for optagelsen. Politiets praksis for optagelse af strejfende hunde vil kunne oprettholdes med de foreslåede ændringer af § 3, og overførslen af bestemmelserne fra mark- og vejfredsloven har således ikke til hensigt at ændre politiets praksis. Ligeledes skal det præciseres, at hundelovens § 3 overlader det til politiets skønsmæssige vurdering, hvorvidt politiet skal lade en løs hund optage. Dette svarer til praksis i dag.

Fødevarerministeriet bemærker, at hundelovens § 3, stk. 1, videreføres uændret. Det samme gælder lovens § 3, stk. 3, vedrørende strejfende hunde uden for byer og områder med bymæssig bebyggelse.

4.2.2. *Mark- og vejfredslovens § 1 og § 5 overføres til hundeloven – privatpersoners optag af strejfende hunde.*

Mark- og vejfredslovens § 1 omhandler besidderens pligt til at holde hunden på sin egen grund, og § 5 giver ret til, at man som privatperson kan optage en hund, der strejfer på ens private grund.

Fødevarerministeriet foreslår, at indholdet af disse bestemmelser overføres til hundelovens § 3, stk. 3, med henblik på at sikre, at det klart fremgår, at hunde ikke må færdes på private arealer, som besidderen ikke har brugsret til. Retten til at man som privatperson kan optage en hund, der strejfer på ens private grund gælder både i og uden for byer og områder med bymæssig bebyggelse. Ændringen skal samtidig sikre en præcisering af, at private har ret til at optage en hund, der strejfer på et privat areal. Fødevarerministeriet vurderer, at

præciseringen af rettighederne for den, der har en strejfende hund på sin grund, vil være gavnlig, såfremt der måtte opstå en konflikt om optagelsen mellem besidderen af en hund, der er optaget, og den, der har optaget hunden. Fødevarerministeriet foreslår samtidig, at det præciseres i bestemmelsen, at hvis retten til at optage en hund, der strejfer på et privat areal benyttes, skal optagelsen af hunden ske på en forsvarlig måde jf. også afsnit 4.3.3.

Begrebet private arealer skal tolkes i overensstemmelse med mark- og vejfredslovens ordlyd »at fjerne hunden fra sin grund«. Til »sin grund« regnes ikke alene ens egen grund, men også lejet eller forpagtet jord, som vedkommende har udelukkende brugsret over.

Optages hunden på forsvarlig måde, vil den optagelsesberettigede ikke være forpligtiget til at yde erstatning, hvis dyret herved kommer til skade eller omkommer. Har måden, hvorpå hunden er optaget, derimod været uforsvarlig, og er dyret derved omkommet eller kommet til skade, vil vedkommende være erstatningsansvarlig, jf. pkt. 4.3.3.

4.2.3. *Mark- og vejfredslovens § 14, stk. 1 overføres til hundeloven – muligheden for at fjerne hunden fra sin grund.*

Bestemmelsen i mark- og vejfredslovens § 14, stk. 1, tillader, at man på hensigtsmæssig måde kan fjerne uvane husdyr, løsslupne pelsdyr, tamkaniner, fjerkræ og omstrefjende hunde og katte fra sin grund, og at man ikke er pligtig til at yde erstatning, hvis dyret kommer til skade eller omkommer derved. Da bestemmelserne i mark- og vejfredsloven, der omhandler hunde overflyttes til hundeloven foreslår Fødevarerministeriet, at en bestemmelse svarende til mark- og vejfredslovens § 14, stk. 1, indsættes i hundelovens § 3. Ved uvane husdyr forstås ustyrlige husdyr, eller husdyr der uden hjemmel færdes på fremmed grund.

Begrebet »hensigtsmæssig« forstås således at det f.eks. ikke vil anses for hensigtsmæssigt at jage dyret væk ved at beskyde det med hagl eller på anden måde tilføre dyret unødvendig lidelse. Bestemmelsen skal fortolkes i overensstemmelse med dyreværnslovens regler, hvorefter dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. Fødevarerministeriet foreslår, at en tilsvarende formulering indsættes i hundelovens § 3, dog således at det i stedet præciseres, at optagelsen eller fjernelsen af hunde skal ske på en forsvarlig måde. Det er Fødevarerministeriets vurdering, at brugen af ordet forsvarlig frem for hensigtsmæssig sikrer, at optagelse eller fjernelse sker i overensstemmelse med dyreværnslovens regler, hvorefter dyr som nævntskal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe.

Fjernes hunden på forsvarlig måde, vil den optagelsesberettigede ikke være forpligtiget til at yde erstatning, hvis hunden herved kommer til skade eller omkommer. Har måden, hvorpå dyret er fjernet, derimod været uforsvarlig, og er hunden derved omkommet eller kommet til skade, vil vedkommende være erstatningsansvarlig.

Fødevarerministeriet foreslår, at ændringerne indføres i § 3 således, at det fremgår, at det er tilladt at fjerne en hund fra

sin grund. Muligheden vil f.eks. være relevant i situationer, hvor grundejeren kender den strejfende hunds besidder og ved, at hunden har for vane at strejfe, men selv finder hjem igen.

Muligheden for at fjerne en hund frem for at optage den vil eksempelvis være relevant i situationer, hvor grundejeren kender den strejfende hunds besidder og ved, at hunden har for vane at strejfe men selv finder hjem igen.

4.2.4. Mark- og vejfredslovens §§ 6, 8 og 11 overføres til hundeloven – regler om underretning af besidderen.

Ifølge mark- og vejfredslovens § 5 kan den optagelsesberettigede som nævnt optage hunden. Hvis den optagelsesberettigede ved, hvem der er hundens besidder, skal vedkommende inden 24 timer underrette besidderen eller en til besidderens husstand hørende voksen person. Hvis hundens besidder derimod ikke kendes, eller hvis den optagelsesberettigede ikke har mulighed for at optage hunden, kontaktes politiet eller sognefogeden, jf. mark- og vejfredslovens § 6 og § 11. Fødevarerministeriet foreslår, at disse regler om underretning af besidderen eller en til besidderens husstand hørende voksen person og om optag af hunde overføres til hundeloven, dog således, at henvendelse nu kun kan ske til politiet. Det skyldes, at reglerne i hundeloven kun involverer politiet og ikke sognefogeden, i sager om strejfende hunde. Fødevarerministeriet vurderer, at personer, der har brug for hjælp med en strejfende hund, oftest vil rette henvendelse til politiet eller til dyreinternater.

Fødevarerministeriet foreslår desuden, at mark- og vejfredslovens bestemmelse i § 8 om forsvarlig behandling og fodring af det optagne dyr overføres til hundeloven.

Disse ændringer om underretning af besidderen, når en privatperson selv har optaget hunden, og om forsvarlig pasning og fordring foreslås overført som konsekvens af, at det ligeledes foreslås at overføre retten til selv at optage en hund, jf. det ovenfor anførte om overførsel af mark- og vejfredslovens § 1 og § 5 – privatpersoners optag af strejfende hunde.

4.2.5. Mark- og vejfredslovens § 14, stk. 2 overføres til hundeloven - nødværgebestemmelsen.

Det fremgår af mark- og vejfredslovens § 14, stk. 2, at den optagelsesberettigede kun må skyde eller anvende en anden direkte på drab af dyret sigtende fremgangsmåde, hvis vedkommende inden for det sidste år har advaret dyrets besidder.

Med ændringsforslaget til mark- og vejfredsloven foreslås det, at det ikke skal være tilladt at nedskyde eller på anden måde aflive hunde, katte og tamkaniner efter denne bestemmelse. Det vil fortsat være lovligt at aflive uvane husdyr, løsslupne pelsdyr og fjerkræ, hvis betingelserne herfor er opfyldt. Ved uvane husdyr forstås ustyrlige husdyr, eller husdyr der uden hjemmel færdes på fremmed grund.

Med den foreslåede ændring ønskes muligheden for, efter advarsel, at skyde eller på anden måde aflive andres selskabsdyr, fjernet fra loven. Det vil således alene være tilladt

at aflive dyr, hvis dyret angriber, eller der er overhængende fare for, at dyret vil angribe personer eller ejendom.

Fødevarerministeriet vurderer, at hunde kan udgøre en reel fare for mennesker, ejendom eller andre husdyr, og at det derfor er relevant at sikre, at der er mulighed for at beskytte sig og sit mod en hund, der angriber. Eftersom mark- og vejfredslovens nødværgebestemmelse i § 14, stk. 2, videreføres, har Fødevarerministeriet vurderet, at det er nødvendigt at en tilsvarende nødværgebestemmelse indsættes i hundeloven, da hunde foreslås fjernet fra mark- og vejfredsloven. På den baggrund foreslås det, at nødværgebestemmelsen overføres til hundeloven.

Det foreslås, at bestemmelsen formuleres enslydende med den fortsat gældende bestemmelse i mark- og vejfredslovens § 14, stk. 2. Med hensyn til fortolkning og praksis for brug af nødværgebestemmelsen vil denne ikke afvige fra hidtidig praksis om bestemmelsen.

4.2.6. Sammenhængen mellem mark- og vejfredslovens § 13 om bøder for ufred og hundelovens § 12 om bødestraf

Som nævnt under pkt. 4.1, kan der ifølge § 13 i mark- og vejfredsloven straffes med bøde, hvis hunden færdes løs på fremmed grund, og forgæves er forsøgt optaget.

Med forslaget om ændring af mark- og vejfredsloven foreslås det som noget nyt, at besidderen af et omstrejfende husdyr, der er til væsentlige gene, skal kunne straffes med bøde, uanset om det omstrejfende dyr kan optages eller ej. Desuden skal det omstrejfende dyr være til væsentlig gene for den optagelsesberettigede. Det kan f.eks. være tilfældet, hvis husdyret udviser aggressiv adfærd, trænger ind i den optagelsesberettigedes hus, gør skade på den optagelsesberettigedes ejendom eller gentagne gange strejfer på den optagelsesberettigede grund. Det nævnes i forslaget om ændring af mark- og vejfredsloven, at forslaget vedrørende § 13 forventes at få en præventiv effekt i forhold til besiddere af omstrejfende dyr, der kan optages.

Ifølge hundelovens § 12 kan overtrædelse af § 3, stk. 1, 1.-3. pkt., samt overtrædelse af § 3, stk. 3, i dag straffes med bøde. Fødevarerministeriet vurderer, at det tilføjede kriterium i mark- og vejfredsloven om, at hunden skal have været til væsentlig gene ikke nødvendiggør ændringer af hundelovens § 12.

Dog vil der med ændringen af § 3 i forhold til forbuddet mod at lade hunde færdes på private arealer både i og uden for bymæssig bebyggelse være behov for, at § 12 i hundeloven udvides til at indeholde bødestraf for, at hunden strejfer om på private arealer. Fødevarerministeriet foreslår, at strafbestemmelsen i § 12 ændres således, at det fremgår, at besidderen kan straffes med bøde, hvis hunde strejfer på private arealer såvel som på offentlige arealer.

5. Ændringer af teknisk karakter.

5.1. Gældende ret

Lovforslaget indeholder endvidere ændringer af teknisk karakter.

- Hjemmel til at kræve omkostninger ved aflivning efter § 1 b, stk. 1 betalt af besidderen
- Hjemmel til at træffe afgørelse om aflivning hvis visse regler om hold af hunde omfattet af overgangsordningen overtrædes. (nyt stk. 6 i overgangsordningens § 3 lov nr. 717 af 25. juni 2010)
- Bestemmelse om klage over afgørelser om dispensation efter hundelovens § 4, stk. 1, 2. pkt.
- Ophævelse af bestemmelsen om udpantningsret

Det følger af hundeloven § 1 b, stk. 1, at hunde, der holdes i strid med § 1 a (forbudsordningen) aflives ved politiets foranstaltning.

Ifølge hundeloven § 6, stk. 2, nr. 1-4 kan politidirektøren, hvis en hund har forvoldt skade på et menneske eller anden væsentlig skade, hvis hundens eller besidderens adfærd er af en sådan karakter, at den er egnet til at skabe frygt i sine omgivelser, eller hvis der i øvrigt er grundlag for at antage, at den pågældende hund kan være farlig for sine omgivelser, give besidderen forskellige pålæg, der begrænser hunden (eksempelvis pålæg om snor og mundkurv) eller træffe afgørelse om at lade hunden aflive. Ifølge § 6, stk. 4 kan politidirektøren ligeledes træffe afgørelse om at lade en hund aflive hvis pålæg efter § 6, stk. 2, nr. 1-3 overtrædes.

Efter hundelovens § 6, stk. 5 skal politidirektøren lade en hund aflive, hvis den ved et overfald har skambidt et menneske eller en anden hund.

Ifølge § 6, stk. 6 afholder politidirektøren omkostningerne ved at lade en hund aflive efter stk. 2, nr. 4, stk. 4 eller stk. 5, men kan kræve beløbet refunderet af besidderen. Ved afgørelser efter disse bestemmelser har politiet altså mulighed for at få omkostningerne ved aflivningen dækket af besidderen. Rigsadvokaten og Rigspolitiet har overfor Fødevareministeriet bemærket, at der ikke i dag findes en tilsvarende hjemmel til, at få omkostningerne ved aflivning dækket, når der træffes afgørelse om aflivning efter § 1 b (i modsætning til når afgørelsen om aflivning er truffet i medfør af § 6, stk. 2, nr. 4, stk. 4 eller stk. 5). § 1 b forholder sig dermed ikke til, hvem der skal afholde udgifterne ved aflivningen, og der findes således ikke for så vidt angår § 1 b en tilsvarende hjemmel til, at politiet kan kræve omkostningerne i forbindelse med aflivning betalt af hundens besidder.

Det følger af § 12 c, at refusion af omkostninger afholdt bl.a. i medfør af § 6, stk. 6 tillægges udpantningsret.

Ved den seneste ændring af hundeloven blev der fastsat en overgangsordning, der gælder for de personer, der på tidspunktet for lovforslagets fremsættelse (den 17. marts 2010) allerede var i besiddelse af en hund af en race på forbudslisten, jf. § 1 a eller en krydsning heraf.

Det følger af § 3, stk. 4 i lov nr. 717 af 25. juni 2010, at hunde, der er omfattet af overgangsordningen, ikke må overdrages, og at de på gader, veje, stier, pladser m.v., der er åbne for almindelig færdsel, skal føres i bånd og være forsynet med forsvarligt lukket mundkurv. Båndet skal være en fast line med en maksimal længde på to meter. Krav om snor gælder dog ikke i de såkaldte hundeskove, dvs. skove, hvor ejeren har givet tilladelse til, at hunde kan færdes uden bånd.

Overtrædelse af stk. 4. straffes med bøde, jf. § 3, stk. 5. Det fremgår af bemærkningerne til bestemmelsen, at bødeniveauet som udgangspunkt bør svare til niveauet for overtrædelse af et pålæg om bånd og/eller mundkurv meddelt i medfør af hundelovens § 6, stk. 2, nr. 3.

Der er ikke i § 3 i lov nr. 717 af 25. juni 2010 hjemmel til at politiet kan træffe afgørelse om aflivning af en hund i tilfælde af gentagen overtrædelse af kravene i overgangsordningen.

Politidirektøren kan i medfør af hundelovens § 6, stk. 2, nr. 3, hvor det er relevant på grund af hundens farlighed eller adfærd eller ejerens adfærd, meddele pålæg om, at en hund skal føres i bånd eller være iført forsvarligt lukket mundkurv eller begge dele. Ved overtrædelse af et sådant pålæg kan politiet, altså i modsætning til ved overtrædelse af kravene i § 3, stk. 4 (overgangsordningen), træffe afgørelse om aflivning af hunden, jf. § 6, stk. 4.

Hundelovens § 4 omhandler indgreb overfor hunde, som forstyrrer omboendes ro ved gentagen eller vedholdende gøen eller tuden. Ifølge § 4, 2. pkt. kan ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri, når det drejer sig om hunde, der af erhvervsmæssige opdrættere holdes indelukket i hundegård eller på anden måde, dispensere fra denne bestemmelse i tilfælde, hvor der ved en hundegårds anlæggelse og indretning er taget ethvert rimeligt hensyn til bebyggelsesforholdene.

Som nævnt under pkt. 1.1 overgik ressortansvaret for bl.a. hundeloven fra justitsministeren til fødevareministeren ved kongelig resolution af 14. december 2011. Beføjelsen til at dispensere er således overgået til Fødevareministeriet. Dispensationsmuligheden ses sjældent anvendt i praksis.

Hundelovens § 12 c hjemler udpantningsret for så vidt angår omkostninger, som politiet har afholdt, men som kan kræves refunderet af besidderen. Ifølge den gældende bestemmelse i § 12 c er refusion af omkostninger, som er afholdt af politidirektøren i medfør af bestemmelserne § 1, stk. 3, § 6, stk. 6, § 6 a, stk. 3, og § 6 b, stk. 4, tillagt udpantningsret. Det kan bl.a. dreje sig om udgifter til mærkning og registrering af hunden, udgifter til aflivning af hunden, og udgifter til internering af hunden under sagens behandling.

Ved lov nr. 1333 af 19. december 2008 om inddrivelse af gæld til det offentlige (inddrivelsesloven) blev reglerne om inddrivelse af offentlig gæld harmoniseret. I den forbindelse blev hjemler til udpantning flyttet fra udpantningslovene og særlovene og samlet i bilag 1 til loven, således at bilaget omfatter alle offentlige krav, der inden 1. januar 2009 var tillagt udpantningsret eller havde hjemmel til lønindeholdelse.

5.2. Fødevareministeriets overvejelser

Der vurderes ikke at være afgørende grunde til at skelne mellem omkostninger for politiet ved aflivning, i forhold til muligheden for at kræve omkostninger betalt af besidderen. Fødevareministeriet vurderer, ligesom Rigspolitiet og Rigsadvokaten, at denne forskel synes uhensigtsmæssig. I den forbindelse bemærkes det, at politidirektørens omkostninger forbundet med hundens anbringelse i pension kan kræves re-

funderet af besidderen, jf. § 6 b, stk. 4, og at dette også gælder for anbringelse i pension, når sagen vedrører afgørelse om aflivning efter § 1 b. Dette taler yderligere for at ensarte bestemmelserne om henholdsvis omkostninger til anbringelse i pension og omkostninger forbundet med aflivning.

Det foreslås derfor, at det i § 1 b tilføjes, at omkostningerne ved aflivning afholdes af politidirektøren, men kan kræves refunderet af besidderen. Bestemmelsen om omkostninger ved aflivning i § 1 b vil herefter komme til at svare til bestemmelsen om aflivning i andre situationer, jf. § 6, stk. 6.

Rigspolitiet har desuden påpeget overfor Fødevareministeriet, at det synes uhensigtsmæssigt, at der ikke i overgangsordningen findes hjemmel til, at politiet kan træffe afgørelse om aflivning af en hund, der er omfattet af racerne på forbudslisten eller krydsninger heraf, men som i medfør af overgangsordningen fortsat lovligt kan besiddes, i tilfælde af at kravet om, at hunden skal føres i snor og være iført mundkurv jf. § 3, stk. 4 overtrædes.

Til sammenligning kan politidirektøren i medfør af hundelovens § 6, stk. 2, nr. 3, hvor det er relevant på grund af hundens farlighed eller adfærd eller ejerens adfærd, meddele pålæg om, at en hund skal føres i bånd eller være iført forsvarligt lukket mundkurv eller begge dele. Ved overtrædelse af et sådant pålæg efter § 6, stk. 2, nr. 3 kan politiet, altså i modsætning til ved overtrædelse af kravene i § 3, stk. 4 (overgangsordningen), træffe afgørelse om aflivning af hunden, jf. § 6, stk. 4.

I den forbindelse bemærkes det, at der ligeledes i den nu ophævede bekendtgørelse nr. 784 af 14. november 1991 - som forbød to af de nu 13 forbudte hundracer (Pitbull terrier og Tosa Inu) - fandtes en overgangsordning, der i store træk svarer til den overgangsordning, der nu er fastsat for hunde, omfattet af § 1 a, som var erhvervet inden 17. marts 2010 (lovforslagets fremsættelse). I denne bekendtgørelse var der hjemmel til, at der, ved overtrædelse af overgangsordningens krav om snor og mundkurv, kunne træffes afgørelse om aflivning.

Politiet kan således ikke træffe afgørelse om aflivning, hvis kravene om snor og mundkurv i den nuværende overgangsordning overtrædes, hvorimod der i tilfælde, hvor der er givet pålæg om snor og/eller mundkurv, kan træffes afgørelse om aflivning i tilfælde af manglende overholdelse af pålægget. Det skal bemærkes, at hundelovens § 6 omhandler hunde, som udviser farlig adfærd jf. § 6, stk. 1, mens overgangsordningen omhandler alle hunde omfattet af denne - og at der ikke i overgangsordningen tales om udvisning af farlig adfærd som en forudsætning. Uanset, at § 3, stk. 4, og § 6, stk. 2, nr. 3 regulerer to forskellige situationer finder Fødevareministeriet, at det er uhensigtsmæssigt, at retsvirkningen kan synes mere lempelig for hunde, der er omfattet af overgangsordningen, end for andre hunde i tilfælde af, at kravet eller et pålæg om snor og mundkurv overtrædes.

Politiet kan i situationer hvor en besidder og/eller hund, som er omfattet af overgangsordningen opfylder betingelserne for pålæg efter § 6, stk. 2, nr. 3 give pålæg til besiddere af hunde omfattet af overgangsordningen, og herefter træffe

afgørelse om aflivning, hvis pålægget overtrædes. Dette er imidlertid en ressourcekrævende løsning.

Fødevareministeriet er ligesom Rigspolitiet af den opfattelse, at denne forskel for hunde omfattet af overgangsordningen og øvrige hunde er uhensigtsmæssig, og at der ikke findes tungtvejende argumenter for at opretholde denne forskel.

Det foreslås derfor, at det i § 3 i lov nr. 717 af 25. juni 2010, tilføjes, at politidirektøren kan træffe afgørelse om aflivning ved gentagen overtrædelse af kravet om snor og mundkurv jf. § 3, stk. 4, 3. pkt.

Muligheden for at træffe afgørelse om aflivning vil kunne anvendes i tilfælde, hvor der er givet bøde for overtrædelse af § 3, stk. 4, 3. pkt., men hvor kravet om snor og mundkurv fortsat ikke efterleves.

Det foreslås endvidere, at det tilføjes, at omkostningerne ved aflivning afholdes af politidirektøren, men at omkostningerne kan kræves refunderet af besidderen. Af § 3, stk. 4, 2. pkt. følger det som nævnt, at hunde omfattet af overgangsordningen ikke må overdrages. Overdragelse i strid med dette kan straffes med bøde. Fødevareministeriet har endvidere overvejet, hvorvidt der også ved en overtrædelse § 3, stk. 4, 2. pkt. om forbuddet mod overdragelse af hunde omfattet af overgangsordningen burde indsættes en hjemmel til, at politiet kan træffe afgørelse om aflivning. Forslaget om mulighed for at træffe afgørelse om aflivning vil imidlertid kun omfatte overtrædelse af kravet om snor og mundkurv. Der vurderes ikke at være behov for hjemmel til at kunne træffe afgørelse om aflivning i tilfælde hvor overgangsordningens forbud mod overdragelse overtrædes, da hunde der overdrages i strid med overgangsordningen vil blive omfattet af forbuddet mod besiddelse i § 1b, stk. 1.

Ifølge den gældende bestemmelse i hundelovens § 4, 2. pkt., om indgreb overfor forstyrrende hunde kan fødevareministeren, når det drejer sig om hunde, der af erhvervs-mæssige opdrættere holdes indelukket i hundegård eller på anden måde, dispensere fra denne bestemmelse. Dispensationen forudsætter, at der ved hundegårdens anlæggelse og indretning er taget ethvert rimeligt hensyn til bebyggelsesforholdene.

Som nævnt under pkt. 1.1. overgik ressortansvaret for bl.a. hundeloven fra justitsministeren til fødevareministeren ved kongelig resolution af 14. december 2011. Beføjelsen til at dispensere er således overgået til Fødevareministeriet. Dispensationsmuligheden ses sjældent anvendt i praksis.

Fødevareministeriet foreslår, at der tilføjes en klagebestemmelse, som svarer til andre bestemmelser om klage over afgørelser på fødevareministeriets øvrige område.

Det vil også fremover være Fødevareministeriets Klagecenter, der vil være klagemyndighed for afgørelser truffet i henhold til § 4, 2. pkt. Det er hensigten at fastsætte regler om, at Fødevareministeriets Klagecenters afgørelser ikke vil kunne indbringes for anden administrativ myndighed. Det er således ikke hensigten at ændre på to-instans princippet.

I lov om inddrivelse af gæld til det offentlige (inddrivelsesloven) jf. lov nr. 1333 af 19. december 2008 opregnes i

bilag 1 til loven, de fordringer der kan inddrives ved udpantning. Omkostninger afholdt af politidirektøren i medfør af bestemmelserne § 1, stk. 3, § 6, stk. 6, § 6 a, stk. 3, og § 6 b, stk. 4 er efter gældende regelsæt tillagt udpantningsret, og vurderes allerede at være omfattet af bilag 1, nr. 14 i inddrivelsesloven jf. lov nr. 1333 af 19. december 2013. Der er efter Fødevarerministeriets opfattelse ikke behov for en særlig bestemmelse om udpantning i hundeloven. Bestemmelsen i § 12 c foreslås derfor ophævet.

6. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Lovforslaget vil medføre, at politiet skal varetage udvide- de administrations- og efterforskningsopgaver i forhold til bestemmelsen om skambid samt udgifter til undersøgelse ved hundesagkyndig. Endvidere vil der være øgede udgifter i politiet til registrering af bidepisoder. Samlet skønnes merudgifterne ved lovforslaget at udgøre 7,0 mio. kr. årligt. Merudgifterne indbudgetteres på 11.23.01. Politiet og den lokale anklagemyndighed mv. på TB14 og FFL15.

Merudgifterne finansieres ved interne omprioriteringer på Fødevarerministeriets område.

7. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervs- livet m.v.

Lovforslaget har ingen økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

8. Administrative konsekvenser for borgere

Lovforslaget skønnes ikke at have administrative konsekvenser for borgerne.

9. Miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen miljømæssige konsekvenser.

10. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

11. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

Et udkast til lovforslag har været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer m.v.: A-consult a/s, Advokatrådet, ALECTIA, Alimentas ApS, Alternativfondet, Alle Dyrs Ret, Anticimex, Arbejdsgiverforeningen for konditorer, bagere og chokolademagere (AKBC), A/S Mortalin, Arbejderbevægelsens, Erhvervsråd, Astma- og Allergiforbundet, Bager- og Konditormestre i Danmark, Biodania, Biodynamisk Forbrugersammenslutning, Brancheforeningen for farmaceutiske industrivirksomheder i Danmark, Brancheforeningen for Kaffe og The (Niels Gade), Brancheforeningen for Lægemiddelvirksomheder i Danmark (LIF), Brancheforeningen SPT, Brugernes førerhundordnung, Bryggeriforeningen, Bureau Veritas Denmark, Center for Miljø og Toksikologi på DHI Vand-Miljø-Sundhed, CIBIS – Fødevarerådgivning, Coop Danmark, Dacopa, DAKA, DAKOFO, Danish Seafood Association (DSA), Dankost ApS, Danmarks Aktive Forbrugere, Danmarks Apotekerforening, Danmarks Biavlerforening, Danmarks Civile Hundefører-

forening, Danmarks Farve- og Lakindustri (FDLF), Danmarks Fiskehandlere, Danmarks Fiskeriforening, Danmarks Jægerforbund, Danmarks Krebseavlforening, Danmarks Naturfredningsforening, Danmarks Restauranter og Caf er, Danmarks Skibsmæglerforening, Danmarks Tekniske Universitet, Dansk Akvakultur, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Blindesamfund, Dansk Boerbol Klub, Dansk Breton Klub, Dansk Dyrev rn i Århus, Dansk Erhverv, Dansk Elite Smiley ApS, Dansk F reavl, Dansk Galop, Dansk Gede Union, Dansk Hunderegister, Dansk Isindustri, Dansk Jagthunde Udvalg, Dansk Kennel Klub, Dansk Kv eg, Dansk Landbrugsrådgivning, Dansk Land- og Strandjagtsforening, Dansk Ornitologisk Forening, Dansk Racehunde Union, Dansk Ride Forbund, Dansk Ruh r Klub, Dansk Skaldyrcenter, Dansk Skovforening, Dansk Supermarked, Dansk Terrier Klub, Dansk Terrier Klub Bull Image Klubben, Dansk Transport og Logistik, Dansk Travsports Centralforbund, Dansk Varefakta N vsn, Dansk Vizsla Klub, Dansk  leproducentforening, Danske Advokater, Danske Fugleforeninger, Danske Hundeejeres Landsforening, Danske Godser og Herregårde, Danske Lammeproducenter, Danske L skedrik Fabrikker, Danske Regioner, Danske Slagtermestre, Danske Slagtermestres landsforening, Danske Speditører, Danske Svineproducenter, DAZA (Danske Zoologiske Haver og Akvarier), DCA - Nationalt Center for Fødevarer og Jordbrug, De Danske Skovdyrkerforeninger, De Samvirkende Købmænd, Den Danske Brancheorganisation for Vitalmidler, Den Danske Dyrlægeforening, Den Danske Dommerforening, Den Danske Hundeforening, Den Danske Landinspektørforening, Det Biovidenskabelige Fakultet v/ Københavns Universitet, Det danske Fjerkr eraad, Det Dyretiske R d, Det Jordbrugsvidenskabelige Fakultet v/ Aarhus Universitet, Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet, Det Veterinære Sundhedsråd, DFO, Dansk Flavour Organisation, DHI, Center for Miljø og Toksikologi, Afdeling: HHS, DI Fødevarer, DI Handel, Diabetesforeningen, Diagnostica ApS, Dommerfuldmægtigforeningen, DTU – Fødevarerinstitutionen, DTU – Veterin rinstitutionen, DOSO – Dyreværnsorganisationernes Samarbejdsorganisation, Dyrefondet, Dyreforsøgstilsynet, Dyrenes Beskyttelse, Dyrenes Beskyttelses Internat i Hillerød v/ Mads Jørgensen, Dyrenes Dag Komite, Dyrenes Hj lpekomit  Freja, Dyrenes Venner, Dyrev rnsforeningen Alle Dyrs Ret, Dyrev rnsforeningernes Fællesråd, Dyrev rnet, Dyreværnsrådet, E-Brankekoden ApS, Ecscom v/Kim Iversen, EFSA - Effektiv Food Safety Advice, Elite Food Aps, Emballageindustrien, EMCON, Erhvervsbladet, Eurofins Steins Laboratorium A/S, Faglig Fælles Forbund 3F, Fairtrade M rket, FEHA, Felis Danica, Fokus på Dyr, Foodcare, FoodEfficiency, Forbrugerrådet, Force Technology, Foreningen Aktive Dyrerettigheder, Foreningen Fair Dog, Foreningen af Danske Spiritusfabrikker, Foreningen af Offentlige Anklagere, Foreningen af Tilsynsfunktion rer, Foreningen for Biodynamisk Jordbrug (biodynamisk), Foreningen Muslingeerhvervet (FME), Foreningen til Værn for V rgel se Dyr, Forsikring og Pension, Frie B ndere – Levende Land, Friluftsrådet, FS-C.dk (Food Safety Consult), Fugleværnsfonden, Fællesrepræsentationen for Specialklubber for stående Jagthunde i Danmark, Fødeva-

reExperten, Fødevarergruppen, Fødevarerkonceptet, Gigtfor-
 eningen, Greenpeace, Grøn hverdag, Happy Smiley, Hat-
 ting-KS A/S, HELSAM, Helsebranchens Leverandørfor-
 ening, Hesteinternatet af 1999, Hestens Værn, Hjertefor-
 eningen, HORESTA, Hundens Tarv, Husdyrenes Vel – Fyn,
 HygiejneGruppen, Højmarklaboratoriet a/s, Håndværksrå-
 det, Inges Kattehjem, International Transport Danmark,
 Kantineledernes Landsklub, Kattens Værn, KGH customs
 services Danmark, KGH customs services Sverige, Klubben
 for Field Trial Spaniels, København Fur, Kommunernes
 Landsforening, Kontrolgruppen, Konsumfiskeindustriens
 Arbejdsgiverforening, Korthaarklubben, Kost, Motion &
 Sund fornuft (KMS), Kost og Ernæringsforbundet, Kræftens
 Bekæmpelse, Kuluk consult ApS, Københavns Byret, Kød-
 branchens Fællesråd, Landbo Ungdom, Landbrug og Føde-
 varer, Landsforeningen af Danske Mælkeproducenter,
 Landsforeningen for Bæredygtigt Landbrug, Landsforenin-
 gen Komitéen mod Dyreforsøg, Landsforeningen til Oplys-
 ning om og Afskaffelse af Vivisektion i Danmark, Lands-
 kontoret for Heste, Landsorganisationen i Danmark, Lolex
 aps, Lynges E. Kontrol, Mejeriforeningen, Møllers Fødeva-
 rerådgivning, Ninkovich Consult ApS v/ Dyr læge Ognjen

Ninkovic, NOAHs Sekretariat (noah), NOPALAX, Nærbu-
 tikkernes Landsforening, OASA, Parcelhusejernes Lands-
 forening, Plastindustrien i Danmark, Politiforbundet i Dan-
 mark, Politihundetjenesten, Q-food ApS, QMS- Consult,
 Retten i Esbjerg, Retten i Glostrup, Retten i Helsingør, Ret-
 ten i Herning, Retten i Hillerød, Retten i Hjørring, Retten i
 Holbæk, Retten i Holstebro, Retten i Horsens, Retten i Kol-
 ding, Retten i Lyngby, Retten i Nykøbing F., Retten i Næs-
 tved, Retten i Odense, Rigsadvokaten, Rigspolitichefen,
 Rottweilerklubben, Rådet for Dyreforsøg, Rådet vedrørende
 Hold af Særlige Dyr, Sammenslutningen Danske Småøer,
 Sammenslutningen af Landbrugets Arbejdsgiverforeninger
 (SALA), Sammark, Sedan, Servicehunde til Handicappede,
 Sills & Løndal Rådgivning Aps, Slagtermestre og Ostehand-
 lerforeningen Danmark, Smiley-One, Småskovsforeningen
 Danmark, SPF-Danmark, Stop Spild Af Mad, Sundhedsraa-
 det, Teknologisk Institut, Verdensnaturfonden, Vestre
 Landsret, Veterinærmedicinsk Industriforening, Videncenter
 for Svineproduktion, Videncenter for Landbrug, Videncen-
 tret For Landbrug, WSPA Danmark, Økologisk Landsfor-
 ening, Østre Landsret, Åbyhøj Dyreklinik.

11. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser / mindre udgifter	Negative konsekvenser / merudgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, re- gioner og kommuner		Lovforslaget vil medføre, at politiet skal varetage udvidede administrations- og efterforskningsopgaver. Samlet skønnes merudgifterne ved lovforslaget at udgø- re 7,0 mio. kr. årligt. Merudgifterne finansieres ved interne omprioriteringer på Fødevarerministeri- ets område.
Administrative konsekvenser for stat, regioner og kommuner	Ingen	Muligheden for at inddrage sagkyndig undersøgelse i sager om skambid i med- før af § 6, stk. 5 skønnes have visse ad- ministrative konsekvenser for det of- fentlige i forbindelse med politiets håndhævelse af de foreslåede ændrin- ger. Dog skønnes forslaget at ville med- føre en nedbringelse af antallet af klager over politiets afgørelser. Muligheden for at politiets kan træffe afgørelser om aflivning af hunde omfat- tet af overgangsordningen, overtræder kravet i overgangsordningen om snor og mundkurv, skønnes også at kunne have visse administrative konsekvenser for politiet.
Økonomiske konsekvenser for er- hvervslivet	Ingen	Ingen af betydning
Administrative konsekvenser for er- hvervslivet	Ingen	Ingen af betydning
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen

Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Lovforslaget skønnes ikke at have administrative konsekvenser for borgerne.
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.	

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1 (§ 1 b, stk. 5)

Den foreslåede bestemmelse indebærer, at politidirektøren afholder omkostningerne ved hundens aflivning som følge af afgørelse efter § 1 b, stk. 1 jf. § 1 a. Politiet kan dog kræve beløbet refunderet af besidderen. Dette svarer til den nuværende ordning i hundelovens § 6, stk. 6, hvorefter politidirektøren afholder omkostningerne ved at lade en hund aflive efter stk. 2, nr. 4, eller stk. 4 eller stk. 5, men kan kræve beløbet refunderet af besidderen.

Der henvises i øvrigt til pkt. 5.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 2 (§ 3)

Reglerne om, hvornår en hund skal føres i bånd, er fastsat i hundelovens § 3, stk. 1.

Den foreslåede nyaffattelse af § 3 indebærer, at de gældende bestemmelser i hundelovens § 3, stk. 1, 1.-3. pkt. videreføres. Hundelovens § 3, stk. 1 indeholder krav om, at hunde, der færdes på gader, veje, stier eller pladser mv., der er åbne for almindelig færdsel, enten skal føres i bånd eller være i følge med en person, som har fuldt herredømme over dem. En hund anses ikke for at være under ledsagelse, hvis den kun er under tilsyn fra besidderens bolig eller forretningslokale. Føres hunde i bånd, skal båndet være så kort, at hunden holdes tæt ind til ledsageren. Overtrædelse af hundelovens § 3, stk. 1, 1.-3. pkt., straffes med bøde, jf. lovens § 12, stk. 1.

Begrebet fuldt herredømme er ikke nærmere defineret i lovens forarbejder. Under førstebehandlingen i Landstinget af forslag til lov om hunde den 20. november 1936 blev begrebet »fuldt herredømme« imidlertid drøftet på foranledning af den socialdemokratiske ordfører, som bl.a. udtrykte bekymring for fortolkningen og håndhævelsen af bestemmelsen. Hertil svarende justitsministeren, at »fuldt herredømme« i almindelighed må betyde, at: *»Manden har Hunden lige op ad sig. Man kan ikke tillade ham at lade den strejfe rundt, selv om den vender tilbage, naar han fløjter, for undervejs kan den afstedkomme, som det ogsaa er blevet nævnt, forskellige Ulykker, medens det derimod, hvor det drejer sig om Pladser som Frederiksberg Have eller Søndermarken, jo ikke har samme betydning, at Hunden gaar lige op ad Ejeren, naar han altid har Herredømmet«.*

Ifølge retspraksis synes det at være afgørende, om ejeren vil kunne standse hunden, hvis den f.eks. angriber andre dyr. Som eksempel kan nævnes en sag fra 1959, hvor en løsgående hund angreb og dræbte en kat på trods af, at ejeren forsøgte at gribe ind. Østre Landsret fastslog, at ejeren ikke

havde fuldt herredømme over hunden, da den på trods af ejerens indgreb alligevel angreb en omstrejvende kat.

Den foreslåede formulering i § 3, stk. 1, sidste pkt., om at politiet lader løse hunde optage og om at underrette besidderen viderefører den gældende bestemmelse i hundelovens § 3, stk. 1, 4. pkt. Det tilføjes dog, at politiet også kan underrette en til besidderens husstand hørende person. Det er ikke et krav, at politiet forestår optagningen af hunden. Bestemmelsen vil således f.eks. kunne opfyldes ved, at politiet lader en 3. part indfange en løs hund. Også den foreslåede bestemmelse i hundelovens § 3 overlader det til politiets skønsmæssige vurdering, hvorvidt politiet skal lade en løs hund optage. Dette svarer til praksis i dag.

Bestemmelserne i de foreslåede § 3, stk. 5, stk. 6 og stk. 7 viderefører bestemmelsen i gældende § 3, stk. 1, 5-9. pkt. samt stk. 5. Her er der fastsat nærmere regler om fremlysning, salg eller aflivning af hunde, der færdes løse uden at være i følge med en person, der har fuldt herredømme over dem. Hvis en sådan hund optages af politiet og ikke er mærket og registreret, fremlyses den. Det gælder dog ikke, hvis hunden bærer skilt som nævnt i hundelovens § 1, stk. 1. Hvis besidderen ikke inden 3 døgn efter, at underretning eller fremlysning har fundet sted, indløser hunden ved at betale de udgifter, som optagelsen har medført, kan politiet afhænde hunden eller lade den aflive. Et eventuelt overskud ved afhændelsen tilfalder ejeren, hvis han melder sig inden 3 måneder og godtgør sin ret, og ellers statskassen. Fødevareministeren kan endvidere fastsætte nærmere regler om afhændelse af optagne hunde.

Justitsministeriet har i § 18 i cirkulære nr. 148 af 2. august 1963 om hundelovens administration fastsat nærmere regler for salg af optagne hunde. Det fremgår bl.a. heraf, at afhændelse af en hund foretrækkes frem for aflivning, hvis der er mulighed for at finde en køber inden for en rimelig frist.

Efter hundelovens § 3, stk. 3, påhviler det besidderen af en hund uden for byer og områder med bymæssig bebyggelse at drage omsorg for, at den ikke strejfer om. Denne bestemmelse blev indsat i hundeloven i 1962 (lov nr. 194 af 12. juni 1962), og det fremgår af forarbejderne til denne lovændring, at formålet med bestemmelsen var at dæmme op for omstrejvende hundes overfald på andre dyr i landkommunerne. Denne bestemmelse videreføres i sin helhed, dog er bestemmelsen nu indsat i hundelovens § 3, stk. 2, frem for stk. 3.

Mark- og vejfredslovens § 1 omhandler besidderens pligt til at holde hunden på sin egen grund, og § 5 giver ret til, at man som privatperson kan optage en hund, der strejfer på ens private grund.

Med den foreslåede ændring i § 3, stk. 3, overføres indholdet af disse bestemmelser til hundeloven med henblik på

at sikre, at det klart fremgår, at hunde ikke må færdes på private arealer, som besidderen ikke har brugsret til. Bestemmelsen gælder både i og uden for byer og områder med bymæssig bebyggelse. Ændringen skal samtidig sikre en præcisering af, at private har ret til at optage en hund, der strejfer på et privat areal. Begrebet private arealer skal tolkes i overensstemmelse med mark- og vejfredslovens ordlyd »at fjerne hunden fra sin grund«. Til »sin grund« regnes ikke alene ens egen grund, men også lejet eller forpagtet jord, som vedkommende har udelukkende brugsret over.

Bestemmelsen i mark- og vejfredslovens § 14, stk. 1, tillader, at man på hensigtsmæssig måde kan fjerne uvane husdyr, løsslupne pelsdyr, tamkaniner, fjerkræ og omstrejfende hunde og katte fra sin grund, og at man ikke er pligtig til at yde erstatning, hvis dyret derved kommer til skade eller omkommer.

Det vil f.eks. ikke anses for hensigtsmæssigt at jage dyret væk ved at beskyde det med hagl eller på anden måde tilføre dyret unødvendig lidelse. Bestemmelsen skal fortolkes i overensstemmelse med dyreværnslovens regler, hvorefter dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe.

Den foreslåede bestemmelse i § 3, stk. 3, svarer til reglen i mark- og vejfredsloven § 14, stk. 1, dog således at det i stedet præciseres, at optagelsen eller fjernelsen af hunde skal ske på en forsvarlig måde. Det er Fødevarerministeriets vurdering, at brugen af ordet forsvarlig frem for hensigtsmæssig sikrer, at optagelse eller fjernelse sker i overensstemmelse med dyreværnslovens regler, hvorefter dyr som nævnt skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe.

Det betyder, at grundejeren eller den, der har brugsret til et privat areal, kan optage eller fjerne en hund, der færdes på det private areal, på hensigtsmæssig måde, og at vedkommende ikke skal betale erstatning, hvis dyret herved kommer til skade eller omkommer. Har måden, hvorpå dyret er fjernet, derimod været uhensigtsmæssig, og dyret derved er omkommet eller kommet til skade, vil vedkommende være erstatningsansvarlig.

Muligheden for at fjerne en hund frem for at optage den vil eksempelvis være relevant i situationer, hvor grundejeren kender den strejfende hunds besidder og ved, at hunden har for vane at strejfe men selv finder hjem igen.

Det fremgår af mark- og vejfredslovens § 14, stk. 2, at den optagelsesberettigede kun må skyde eller anvende en anden direkte på drab af dyret sigtende fremgangsmåde, hvis vedkommende inden for det sidste år har advaret dyrets besidder.

Med ændringsforslaget til mark- og vejfredsloven foreslås det, at det ikke skal være tilladt at nedskyde eller på anden måde aflive hunde, katte og tamkaniner efter denne bestemmelse. Med den foreslåede ændring udgår den bestemmelse, der giver mulighed for efter advarsel at skyde eller på anden måde aflive andres selskabsdyr, fjernet fra loven. Det vil således alene være tilladt at aflive dyr, hvis dyret angriber, el-

ler der er overhængende fare for, at dyret vil angribe personer eller ejendom.

Med den foreslåede § 3, stk. 3, 4. pkt., foreslås det, at der i hundeloven indsættes en nødværgebestemmelse for så vidt angår hunde svarende til den gældende nødværgebestemmelse i mark- og vejfredsloven, som fremadrettet ikke vil omfatte hunde.

Det er Fødevarerministeriets opfattelse, at hunde kan udgøre en reel fare for mennesker eller ejendom, og at det derfor er relevant at sikre, at der er mulighed for at beskytte sig mod en hund, der angriber. Med hensyn til fortolkning og praksis for brug af nødværgebestemmelsen vil denne ikke afvige fra hidtidig praksis om bestemmelsen.

Fødevarerministeriet forventer, at nødværgebestemmelsen kun sjældent vil finde anvendelse i praksis. Det skyldes, at der i hundeloven er flere andre bestemmelser, som har til formål at gribe ind overfor hunde, som er aggressive og som potentielt kan være farlige. Det vurderes, at disse muligheder for indgreb vil forebygge, at der opstår situationer, hvor det vil være nødvendigt at anvende nødværge.

Ifølge mark- og vejfredslovens § 5 kan den optagelsesberettigede som nævnt optage hunden. Hvis den optagelsesberettigede ved hvem, der er hundens besidder, skal vedkommende inden 24 timer underrette besidderen eller en til besidderens husstand hørende voksen person. Hvis hundens besidder derimod ikke kendes, eller hvis den optagelsesberettigede ikke har mulighed for at optage hunden, kontaktes politiet eller sognefogeden, jf. mark- og vejfredslovens § 6 og § 11. Tilfælde hvor den optagelsesberettigede ikke har mulighed for at optage hunden kan f.eks. være, hvor den optagelsesberettigede ikke fysisk er i stand til at optage hunden, lider af allergi, lider af angst for hunde.

Endvidere følger det af mark- og vejfredslovens § 8, at den som har optaget hunden, har pligt til at fodre og passe hunden forsvarligt. Bestemmelsen skal fortolkes i overensstemmelse med dyreværnslovens regler, hvorefter dyr skal behandles omsorgsfuldt, herunder huses, fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov.

Med den foreslåede § 3, stk. 4, overføres disse regler til hundeloven, dog således at henvendelse nu kun kan ske til politiet. Det skyldes, at reglerne i hundeloven kun involverer politiet og ikke sognefogeden i sager om strejfende hunde. Fødevarerministeriet vurderer, at personer, der har brug for hjælp med en strejfende hund, oftest vil rette henvendelse til politiet eller til dyreinternater.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets almindelige bemærkninger pkt. 4.2 i sin helhed.

Til nr. 3 (§ 3 a)

Den foreslåede nyaffattelse af § 3 a er udelukkende af hensyn til strukturen i den nyaffattede § 3, og har ingen betydning for indholdet og anvendelsen af bestemmelserne.

Den foreslåede § 3 a, stk. 1, svarer i sin helhed til indholdet i den gældende § 3, stk. 2. Den foreslåede § 3 a, stk. 2, svarer i sin helhed til den gældende § 3, stk. 5.

Den foreslåede § 3 b svarer i sin helhed til den gældende § 3, stk. 4.

Efter bestemmelsen i § 3 a, kan kommunalbestyrelsen bestemme, at der i kommunen eller nærmere opregnede områder af kommunen skal gælde en pligt til i byer og områder med bymæssig bebyggelse altid at føre en hund i bånd på gader, veje, stier eller pladser mv., der er åbne for almindelig færdsel.

Til brug for denne vurdering kan kommunalbestyrelsen, hvis den finder behov for det, indhente nærmere oplysninger fra den stedlige politidirektør om antallet af sager med hundeeverfald, løsgående hunde mv. Imidlertid er det som anført kommunalbestyrelsen – og ikke politiet – der på grundlag af bl.a. sådanne oplysninger skal vurdere, om der er behov for at indføre en båndpligt.

Det fremgår af bestemmelsen, at båndet skal være så kort, at hunden kan holdes tæt ind til ledsageren. Heri ligger, at båndet ikke må være så langt, at vedkommende reelt ikke har kontrol over hunden. Det vil ikke være i strid med den foreslåede bestemmelse, at hunden – sådan som der er udbredt praksis for – føres i en såkaldt flexi-line, der i fuld længde kan være adskillige meter lang (f.eks. 5 eller 8 meter). Det bemærkes herved, at sådanne flexi-linier er udstyret med en låsemekanisme, som gør, at hundens besidder har mulighed for at kontrollere hundens færden ved at låse linien i den ønskede længde. Hundens besidder kan således gøre flexi-linen kortere, hvis der er behov for det. Flexi-linier findes til hunde i forskellige vægtklasser, og det forudsættes, at den anvendte flexi-line er tilstrækkelig stærk til, at den kan holde, hvis hunden pludselig forsøger at springe frem.

Overtrædelse af bestemmelser, der er fastsat af kommunalbestyrelsen i medfør af § 3, stk. 2, om, at hunde skal føres i bånd, straffes med bøde.

Det er derfor vigtigt, at det sikres, at eventuelle beslutninger om, at hunde skal føres i bånd i en kommune eller nærmere opregnede områder af kommunen, bliver behørigt offentliggjort (kundgjort). Det vil som minimum sige på kommunens hjemmeside og i den lokale dagspresse. Herudover vil det – afhængigt af de lokale forhold – kunne være hensigtsmæssigt at informere borgerne om båndpligten ved oplysning af skilte.

Som anført omfatter den foreslåede bestemmelse en adgang for kommunen til at træffe beslutning om båndpligt i »byer og områder med bymæssig bebyggelse«. Denne afgrænsning findes allerede i den gældende hundelovs § 3.

Hvis der imidlertid i en konkret sag undtagelsesvis måtte blive rejst spørgsmål om forståelsen af udtrykket »byer og områder med bymæssig bebyggelse«, forudsættes det, at der tages udgangspunkt i færdselslovens begreb »tættere bebygget område« – det vil sige, at der tages udgangspunkt i den afmærkning, som findes i form af de såkaldte silhuet-tavler, som inden for færdselslovens anvendelsesområde markerer grænsen mellem »tættere bebygget område« og andre områder. Måtte der være tilfælde, hvor der er tale om f.eks. en grusvej, sti eller lignende, og hvor der ikke er opstillet en silhuet-tavle for at markere bygrænsen, vil det afgørende

være, om området naturligt må opfattes som en del af et byområde.

I lighed med den gældende formulering i hundelovens § 3, stk. 2 fremgår det at fødevareministeren administrativt kan undtage visse hunde fra kommunale beslutninger efter stk. 2 om båndpligt. Der er fastsat en bekendtgørelse i medfør af reglen i § 3, stk. 2.

Til nr. 4 (§ 3 b)

Bestemmelsen i § 3 b viderefører den gældende bestemmelse i lovens § 3, stk. 4. Bestemmelsen blev indsat ved en lovændring i 1962 for at samle reglerne om bevogtning af pladser ved brug af glubske hunde i loven frem for at have forskelligartede bestemmelser i de forskellige politikredses vedtægter. Justitsministeriet fandt, at bestemmelserne mere hensigtsmæssigt kunne samles i hundeloven, da det ikke var hensigten, at brug af glubske hunde til bevogtning af pladser skulle reguleres forskelligt fra kreds til kreds.

Til nr. 5 (§ 4)

Med den foreslåede bestemmelse får fødevareministeren hjemmel til at fastsætte regler om adgang til at klage over afgørelser om ansøgninger om dispensation efter lovens efter § 4, 2. pkt. om begrænsning af klageadgangen, herunder om afskæring af klageadgangen, og om remonstration, dvs. at den myndighed, som har truffet en afgørelse, der kan påklages, kan genoptage sagen og eventuelt træffe en ny afgørelse, selv om der er indgivet klage. Der vil endvidere kunne fastsættes formkrav til klagen, f.eks. om anvendelse af et særligt skema. En lignende bestemmelse findes bl.a. i dyreværnsloven og lov om hold af dyr, jf. lovforslag L28 om ændring af forskellige bestemmelser på Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris område om obligatorisk digital kommunikation m.v.

Beføjelsen til at dispensere er henlagt til Fødevarestyrelsen, hvis afgørelse kan påklages til Fødevareministeriets Klagecenter. Det vil også fremover være Fødevareministeriets Klagecenter, der vil være klagemyndighed for afgørelser truffet i henhold til § 4, 2. pkt. Det er hensigten at fastsætte regler om, at Fødevareministeriets Klagecenters afgørelser ikke vil kunne indbringes for anden administrativ myndighed. Det er således ikke hensigten at ændre på to-instans princippet.

Klagefristen vil blive fastsat til 4 uger, men Fødevareministeriets Klagecenter vil inden for 6 måneder fra afgørelsen kunne se bort fra fristoverskridelse, når den af særlige grunde er undskyldelig. F.eks. vil forsinkelse på grund af akut hospitalsindlæggelse kunne udgøre en særlig undskyldelig grund.

Med den foreslåede bestemmelse kan der fastsættes regler om krav til klagens form og indhold. Der vil endvidere kunne fastsættes regler om, at klager skal indgives gennem den myndighed, som har truffet afgørelsen. Denne såkaldte »postkassemodel« indebærer, at myndigheden skal videreende klagen med myndighedens bemærkninger. Herved opnås en hurtigere og mere effektiv sagsgang. Postkassemodellen giver desuden mulighed for remonstration, dvs. myn-

digheden vil kunne træffe en ny realitetsafgørelse, som giver klageren helt eller delvist medhold, uden at sagen skal forelægges rekursinstansen. Hvis klager ikke får fuldt medhold, kan den nye afgørelse påklages til Fødevarerministeriets Klagecenter.

Spørgsmålet om klagers opsættende virkning reguleres af de almindelige forvaltningsretlige regler. En klage vil som udgangspunkt ikke have opsættende virkning, men både den myndighed, som har truffet afgørelsen i første instans, og Fødevarerministeriets Klagecenter kan tillægge en klage opsættende virkning, hvis klager anmoder om det, og formålet med den påklagede afgørelse ikke derved forspildes.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets almindelige bemærkninger pkt. 5.2.

Til nr. 6 (§ 6, stk. 5)

Den foreslåede ændring af § 6, stk. 5, indebærer, at politiet i sager om skambid skal vurdere dels om den omhandlede hund har forårsaget et skambid efter den definition, som er anbefalet af arbejdsgruppen om skambid, jf. pkt. 3.2.2.1, dels om hunden har forårsaget skaden ved et overfald eller ved anden uacceptabel og farlig adfærd, jf. pkt. 3.2.2.2-3.2.2.5.

Vurderingen af, om bidskaden i en konkret situation kan karakteriseres som skambid i overensstemmelse med den ovenstående definition, foretages af den læge, som behandler et menneske, der er blevet bidt, eller den dyrlæge, som behandler en hund, der er blevet bidt.

I tilfælde af bid på mennesker vil politiet eller den skadelidte fra en læge kunne indhente en officiel politiattest (politiets standarddokument »Politiattest til brug ved friske skadetilfælde«), som dokumentation for omfanget af skaderne.

I tilfælde af bid på hunde har arbejdsgruppen om skambid udarbejdet en skabelon for hvilke oplysninger, en erklæring eller en attest fra en dyrlæge bør indeholde, i forhold til en vurdering af, om der i et konkret tilfælde er tale om skambid. Der henvises til pkt. 3.2.2.1 vedrørende de relevante oplysninger. I tilfælde af bid på hunde vil politiet eller den skadelidte derfor fra den behandlende dyrlæge kunne indhente en dyrlægeattest indeholdende disse relevante oplysninger.

Det er Fødevarerministeriets opfattelse, at det er en væsentlig forudsætning for at opnå en ensartet administration af reglen om skambid, at bidskaderne dokumenteres ensartet og korrekt, fordi det til brug for politiets behandling af sager om skambid vil være nødvendigt, at der foreligger tilstrækkelige og ensartede oplysninger om bidskaderne.

Fødevarerministeriet finder det derfor hensigtsmæssigt, såfremt de af arbejdsgruppen anbefalede attester anvendes som dokumentation af bidskader i politisager.

Fødevarerministeriet vurderer dog, at en sag er tilstrækkelig oplyst, når politiet ud fra oplysningerne i sagen med sikkerhed kan vurdere, om nedenstående definitionen på et skambid er opfyldt:

- Flere dybe, punktformede sår, der når dybt i underhuden eller penetrerer ned i muskulatur; det skal tydeligt frem-

gå, at der er tale om flere bid, og at det er foregået med nogen voldsomhed, eller

- udrivning (dyb flænge) i underhud / muskulatur (altså ikke kun i huden/skindet), eller
- bidlæsioner, der medfører tab af væv (bortset fra ubetydelige skader på hundeører), eller
- bidlæsioner, der medfører døden, herunder situationer, hvor en hund rusker en anden hund til døde, uden at bidet i sig selv har givet anledning til skader af en karakter, som beskrevet i de foregående tre punkter.

Det overlades dermed til politiets skøn, i hvilket omfang der er behov for at indhente oplysninger fra en læge eller en dyrlæge med henblik på dokumentation af bidskaden.

Arbejdsgruppen om skambid anfører, at det er arbejdsgruppens opfattelse, at den behandlende læge eller dyrlæge dokumenterer hændelsesforløbet og biddets karakter, når denne har anledning til at tro, at der kan blive tale om en sag om skambid. Fødevarerministeriet bemærker i forlængelse af dette, at det er væsentligt, at dyrlæger og læger derfor generelt, når de modtager patienter med bidskader, er opmærksomme på definitionen på skambid, således at der ved en eventuel anmodning fra politiet om en attest, foreligger tilstrækkelige oplysninger vedrørende skaden. Fødevarerministeriet er opmærksom på, at det vil være nødvendigt at udvide kendskabet til den nye definition af skambid, således at skaderne så vidt muligt, af en læge eller dyrlæge, beskrives i et sådant omfang, at der senere vil kunne udarbejdes en attest til politiet. Fødevarerministeriet forudsætter, at det i flere situationer vil være muligt, alene ud fra oplysninger fra en læge eller dyrlæge, at konstatere, om skaden kan karakteriseres som skambid, uden at der anvendes en dyrlægeattest eller politiattest. Det vil f.eks. kunne forekomme, hvis det tydeligt fremgår af oplysningerne fra lægen eller dyrlægen at der er taget stilling til de kriterier, der indgår i skambidsdefinitionen, eller hvis bidskaden er af så særlig alvorlig karakter, at der ikke vil kunne opstå tvivl om, hvorvidt biddet kan karakteriseres som skambid.

Det er i øvrigt Fødevarerministeriets vurdering, at udgiften til de ovenfor beskrevne attester i visse helt særlige tilfælde kan være dækket af den lovpligtige ansvarsforsikring jf. hundelovens § 8, stk. 2, som er tegnet af den skadevoldende hunds ejer. Dette gælder, hvis attesten er udarbejdet i sammenhæng med en dækningsberettiget undersøgelse og behandling af bidskaden.

Det vil dog være op til forsikringsselskabet at afgøre, ud fra bl.a. betingelserne i forsikringspolice, hvorvidt en undersøgelse og en sådan attest er dækningsberettiget, ligesom det vil kræve, at skadelidte selv anmoder om en sådan erklæring i sammenhæng med behandling og undersøgelse. Derudover bør skadelidte fra den skadevoldende hunds ejer have oplysninger om den skadevoldende hunds forsikringsselskab. Såfremt skadelidte ikke kender den skadevoldende hund eller dennes ejer, rettes henvendelse til FAH - Foreningen af forsikringsselskaber til overtagelse af lovpligtig ansvarsforsikring af hunde, der behandler sager, hvor skaden er forårsaget af uforsikrede eller ukendte hunde. Såfremt der er tale om en uforsikret eller ukendt hund indsendes en ska-

desanmeldelse derfor til FAH indeholdende oplysninger om skaden, navnet på hundens ejer, eller vidner, såfremt dette kendes, om skaden er anmeldt til politiet, skadens art, kopi af evt. journal fra dyrlæge eller læge samt specifikation af de omkostninger, skadelidte har afholdt.

Såfremt vurderingen af skaden ud fra skambidsdefinitionen foretages af en læge eller dyrlæge uden sammenhæng med den dækningsberettigede undersøgelsen og behandlingen af skaden vil udgiften til attesten ikke være dækket af ansvarsforsikringen.

Som nævnt skal det desuden vurderes om hunden har forårsaget skaden ved et overfald eller ved anden uacceptabel og farlig adfærd. Vurderingen af, om et skambid er forårsaget ved et overfald eller ved anden uacceptabel og farlig adfærd foretages af politiet, som enten på eget initiativ eller efter besidderens anmodning indhenter en hundesagkyndig undersøgelse til brug for vurderingen. I vurderingen af hundens adfærd skal de kriterier, som fremgår af pkt. 3.2.2.2-3.2.2.5 indgå.

Såfremt det vurderes, at hunden har forårsaget et skambid (i overensstemmelse med den fysisk patologiske definition) og dette samtidig er forårsaget ved adfærd, der kan betegnes som et overfald eller som anden uacceptabel eller farlig adfærd, skal politiet træffe afgørelse om aflivning. Kun hvis begge betingelser er opfyldt, træffer politiet afgørelse om aflivning efter § 6, stk. 5. Hvis ikke begge betingelser er opfyldt, skal det i stedet vurderes, om der kan gives pålæg efter § 6, stk. 2, nr. 1-3, eller træffes afgørelse om aflivning i medfør af § 6, stk. 2, nr. 4.

Det bemærkes i den forbindelse, at en hund i en konkret situation kan have udvist acceptabel adfærd og alligevel have forårsaget et skambid (i den fysisk, patologiske definition) på et menneske eller en anden hund. I sådanne tilfælde må det vurderes, om § 6, stk. 2, nr. 1-4, finder anvendelse.

Ligeledes kan det forekomme, at en hund har udvist adfærd, der kan betegnes som overfald eller som anden uacceptabel og farlig adfærd, og som har forårsaget en bidskade, som imidlertid ikke kan betegnes som skambid (i overensstemmelse med den fysisk, patologiske definition). Også i sådanne tilfælde må det vurderes, om § 6, stk. 2, nr. 1-4, finder anvendelse.

Politiet træffer endelig afgørelse i sagen, både når der indhentes en sagkyndig undersøgelse fra en hundesagkyndig på enten politiets eller besidderens initiativ, og når der ikke er inddraget sagkyndig undersøgelse. Afgørelsen kan påklages til Rigspolitietschefen.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets almindelige bemærkninger pkt. 3.3 i sin helhed.

Til nr. 7 (§ 6 a)

I medfør af den gældende § 6 a kan der, inden politiet træffer afgørelse om aflivning efter § 6, stk. 2, nr. 4, inddrages en hundesagkyndig undersøgelse enten på politiets eller besidderens initiativ.

Den foreslåede ændring af § 6 a indebærer, at muligheden for at inddrage en hundesagkyndig undersøgelse udvides til

også at gælde sager om skambid i medfør af § 6, stk. 5. Efter de foreslåede ændringer af § 6 a kan politiet således i skambidssager inddrage en hundesagkyndig undersøgelse til brug for vurderingen af hundens adfærd, ligesom besidderen af hunden kan forlange en hundesagkyndig undersøgelse, før der træffes afgørelse om aflivning af hunden.

Til nr. 8 (§ 6 a, stk. 3)

Med den foreslåede § 6 a, stk. 3, præciseres det, at der, i den sagkyndige undersøgelse af hundens adfærd i skambidssager, skal indgå en vurdering af omstændighederne omkring bidepisoden. Når der inddrages sagkyndig undersøgelse i sager om skambid, jf. § 6, stk. 5, vil undersøgelsen særligt skulle afdække, om hunden har udvist en adfærd, der kan betegnes som et overfald, om hunden har udvist anden uacceptabel eller farlig adfærd, eller om hundens adfærd har været acceptabel set i forhold til den konkrete situation. Undersøgelsen skal foretages med udgangspunkt i de definitioner og beskrivelser, der er angivet i pkt. 3.2.2.1-3.2.2.5.

I de tilfælde hvor der er tale om eventuel aflivning efter § 6, stk. 2, nr. 4, vil den hundesagkyndige som hidtil skulle undersøge, om hunden er velafbalanceret eller har en så lav tærskel for aggression, at den er eller kan være farlig for sine omgivelser. I undersøgelsen kan indgå en vurdering af, om besidderen har den nødvendige kontrol over hunden.

Det bemærkes, at det ikke er et krav, hverken hvad angår sager i medfør af § 6, stk. 2, nr. 4 eller § 6, stk. 5, at undersøgelsen foretages, mens besidderen er til stede og vurderes i samspil med hunden.

Den sagkyndige undersøgelse vil kunne foretages som en fysisk adfærdstest, hvor hunden er til stede, eller som en skriftlig vurdering på grundlag af oplysningerne i sagen om omstændighederne omkring bidepisoden (hændelsesforløbet). Den hundesagkyndige vil kunne vælge at foretage begge typer undersøgelse, eller blot den ene type. Det er den hundesagkyndige, der vurderer, hvorvidt det vil være nødvendigt at foretage en fysisk adfærdstest af hunden, eller om det er tilstrækkeligt at foretage vurderingen på baggrund af sagens oplysninger om bidets karakter og hændelsesforløbet. Hvis oplysningerne i sagen er utilstrækkelige eller upræcise kan det være nødvendigt, at der foretages en fysisk adfærdstest.

Hverken politiet eller besidderen vil kunne kræve en re-vurdering, og den første undersøgelse skal således lægges til grund for sagens videre behandling.

Hvis besidderen allerede har medvirket til en sagkyndig undersøgelse på politiets anmodning, har besidderen ikke mulighed for at anmode om en ny undersøgelse. Hvis besidderen har nægtet at medvirke til en sagkyndig undersøgelse foranstaltet af politiet, kan besidderen ikke efter afgørelsen anmode om ny sagkyndig undersøgelse. Det er heller ikke muligt for besidderen at anmode om en undersøgelse i forbindelse med en klage over politiets afgørelse om aflivning.

Om en sagkyndig vurdering bør indhentes på politiets eget initiativ, afhænger af en konkret vurdering af sagens omstændigheder.

Politiet træffer endelig afgørelse i sagen; både når der indhentes en sagkyndig undersøgelse fra en hundesagkyndig på enten politiets eller besidderens initiativ, og når der ikke er inddraget sagkyndig undersøgelse. Afgørelsen kan påklages til Rigspolitichefen.

Til nr. 9 og 10 (§ 12)

Ved hundelovens § 12 fastsættes bødestraf for overtrædelser af en række bestemmelser i hundeloven.

Ifølge hundelovens § 12 kan overtrædelse af kravet i § 3, stk. 1, 1.-3., pkt. om at besidderen skal føre hunden i snor eller have fuldt herredømme over hunden i byer og bymæssig bebyggelse, straffes med bøde.

Overtrædelse af kravet om at besidderen skal drage omsorg for, at en hund ikke strejfer uden for byer og bymæssig bebyggelse i § 3, stk. 3 kan ligeledes straffes med bøde i medfør af § 12. Bestemmelsen foreslås videreført i § 3, stk. 2, og § 12 konsekvensrettes som følge heraf.

Som nævnt under pkt. 4.1, kan der ifølge § 13 i mark- og vejfredsloven straffes med bøde, hvis hunden færdes løs på fremmed grund, og forgæves er forsøgt optaget.

Med forslaget om ændring af mark- og vejfredsloven foreslås det som noget nyt, at besidderen af et omstrejvende husdyr, der er til væsentlige gene, skal kunne straffes med bøde, uanset om det omstrejvende dyr kan optages eller ej. Desuden skal det omstrejvende dyr være til væsentlig gene for den optagelsesberettigede. Det kan f.eks. være tilfældet, hvis husdyret udviser aggressiv adfærd, trænger ind i den optagelsesberettigedes hus, gør skade på den optagelsesberettigedes ejendom eller gentagne gange strejfer på den optagelsesberettigede grund. Det nævnes i forslaget om ændring af mark- og vejfredsloven, at forslaget vedrørende § 13 forventes at få en præventiv effekt i forhold til besiddere af omstrejvende dyr, der kan optages.

Ifølge hundelovens § 12 kan overtrædelse af § 3, stk. 1, 1.-3. pkt., samt overtrædelse af § 3, stk. 3, i dag straffes med bøde. Fødevarerministeriet vurderer, at det tilføjede kriterium i mark- og vejfredsloven om, at hunden skal have været til væsentlig gene ikke nødvendiggør ændringer af hundelovens § 12.

Dog vil der med ændringen af § 3 i forhold til forbuddet mod at lade hunde færdes på private arealer både i og uden for bymæssig bebyggelse være behov for, at § 12 i hundeloven udvides til at indeholde bødestraf for, at hunden strejfer om på private arealer. Fødevarerministeriet foreslår, at straffebestemmelsen i § 12 ændres således, at det fremgår, at besidderen kan straffes med bøde, hvis hunde strejfer på private arealer såvel som på offentlige arealer.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets almindelige bemærkninger pkt. 4.2 i sin helhed.

Til nr. 11 (§ 12 a)

Ved hundelovens § 12 a fastsættes betingelserne vedrørende frakendelse af retten til at beskæftige sig personligt

med hunde. Den foreslåede bestemmelse er en konsekvensrettelse som følge af de foreslåede ændringer af § 3.

Til nr. 12 (§ 12 c)

Ifølge den gældende bestemmelse i § 12 c, er refusion af omkostninger afholdt af politidirektøren i medfør af bestemmelserne § 1, stk. 3, § 6, stk. 6, § 6 a, stk. 3, og § 6 b, stk. 4 tillagt udpantningsret.

Ved lov nr. 1333 af 19. december 2008 om inddrivelse af gæld til det offentlige (inddrivelsesloven) blev reglerne om inddrivelse af offentlig gæld harmoniseret. I den forbindelse blev hjemler til udpantning flyttet fra udpantningslovene og særlovene og samlet i bilag 1 til loven, således at bilaget omfatter alle offentlige krav, der inden 1. januar 2009 var tillagt udpantningsret eller havde hjemmel til lønindeholdelse.

Udpantningsret for refusion af omkostninger afholdt af politidirektøren i medfør af hundeloven ses derfor allerede at være omfattet af bilag 1, nr. 14. hvorfor bestemmelsen i § 12 c om udpantningsret ophæves.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets almindelige bemærkninger pkt. 5.2.

Til § 2

Den foreslåede bestemmelse indebærer, at politidirektøren kan træffe afgørelse om aflivning ved gentagen overtrædelse af kravet om snor og mundkurv, som gælder for hunde, der er omfattet der er omfattet af racerne på forbudslisten eller krydsninger heraf, men som i medfør af overgangsordningen fortsat lovligt kan besiddes.

Muligheden for at træffe afgørelse om aflivning vil kunne anvendes, i tilfælde hvor der er givet bøde for overtrædelse af § 3, stk. 4, 3. pkt. men hvor kravet om snor og mundkurv fortsat ikke efterleves.

Den foreslåede bestemmelse indebærer desuden, at politiet skal afholde omkostningerne ved aflivningen, men at politiet kan kræve omkostningerne refunderet af hundens besidder. Desuden indebærer ændringen at refusion af omkostningerne tillægges udpantningsret.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets almindelige bemærkninger pkt. 5.2.

Til § 3

Ikrafttræden

Bestemmelsen fastsætter lovens ikrafttrædelsestidspunkt. Det foreslås, at loven træder i kraft den 1. marts 2014.

Sager om skambid, der enten behandles af politiet i 1. instans eller Rigspolitiet i 2. instans, og som ikke er færdigbehandlet inden lovens ikrafttræden, afgøres efter denne lov. Det samme gælder en afgørelse om skambid, der er truffet af politiet inden lovens ikrafttræden, men som først påklages til Rigspolitiet efter lovens ikrafttræden.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering

Lovforslaget

§ 1

I lov om hunde jf. lovbekendtgørelse nr. 254 af 8. marts 2013, foretages følgende ændringer:

§ 1 b. Hunde, der holdes eller indføres i strid med § 1 a, aflives ved politiets foranstaltning.

Stk. 2. Er der tvivl om, hvorvidt en hund tilhører en af de racer eller krydsninger heraf, som er omfattet af § 1 a, kan politiet stille krav om, at besidderen dokumenterer hundens race eller type.

Stk. 3. Hvis besidderen ikke straks kan fremlægge tilstrækkelig dokumentation, jf. stk. 2, træffer politiet foranstaltninger med henblik på midlertidigt at fjerne hunden fra besidderen.

Stk. 4. Har besidderen ikke inden for en frist, som politiet fastsætter, fremlagt tilstrækkelig dokumentation for, at hunden ikke tilhører en af de racer eller krydsninger heraf, som er omfattet af § 1 a, anses hunden for at være holdt i strid med § 1 a.

§ 3. I byer og områder med bymæssig bebyggelse er det forbudt at lade hunde færdes på gader, veje, stier eller pladser m.v., der er åbne for almindelig færdsel, uden at de enten føres i bånd eller er i følge med en person, som har fuldt herredømme over dem. En hund anses ikke for at være under ledsagelse, fordi den er under tilsyn fra besidderens bolig eller forretningslokale. Føres hunde i bånd, skal dette være så kort, at hunden holdes tæt ind til ledsageren. Såfremt hunde på de nævnte steder færdes løse uden at være i følge med en person, der har fuldt herredømme over dem, lader politiet dem optage og underretter besidderen. Er hunden ikke mærket og registreret, fremlyses den. Det gælder dog ikke, såfremt hunden bærer skilt som nævnt i § 1, stk. 1. Hvis besidderen ikke inden 3 døgn efter, at underretning eller fremløsning har fundet sted, indløser hunden ved at betale de udgifter, som optagelsen har medført, kan politiet afhænde hunden eller lade den aflive. Et eventuelt overskud ved afhændelsen tilfalder ejeren, hvis han melder sig inden 3 måneder og godtgør sin ret, og ellers statskassen. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte nærmere regler om afhændelse af optagne hunde.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen kan bestemme, at der i kommunen eller nærmere opregnede områder af kommunen skal gælde en pligt til i byer og områder med bymæssig bebyggelse altid at føre en hund i bånd på gader, veje, stier eller plad-

1. I § 1 b indsættes som *stk. 5.* :

»*Stk. 5.* Politidirektøren afholder omkostningerne ved at lade en hund aflive efter stk. 1, men kan kræve beløbet refunderet af besidderen.«

2. § 3 affattes således:

»**§ 3.** I byer og områder med bymæssig bebyggelse er det forbudt at lade hunde færdes på gader, veje, stier eller pladser m.v., der er åbne for almindelig færdsel, uden at de enten føres i bånd eller er i følge med en person, som har fuldt herredømme over dem. En hund anses ikke for at være under ledsagelse fordi den er under tilsyn fra besidderens bolig eller forretningslokale. Føres hunde i bånd, skal dette være så kort, at hunden holdes tæt ind til ledsageren. Hvis hunde færdes løse på de i 1. pkt. nævnte steder uden at være i følge med en person, der har fuldt herredømme over dem, lader politiet dem indfange og underretter besidderen eller en til vedkommendes husstand hørende voksen person.

Stk. 2. Uden for byer og områder med bymæssig bebyggelse påhviler det besidderen af en hund at drage omsorg for, at den ikke strejfer om.

Stk. 3. Det er forbudt at lade hunde færdes på private arealer, som besidderen af hunden ikke har brugsret til. Grundejeren eller den, der har brugsret til det private areal kan optage hunden eller på hensigtsmæssig måde fjerne hunden fra grunden. Vedkommende skal ikke betale erstatning, hvis hunden herved undtagelsesvist kommer til skade eller omkommer. Nedskydning eller anden fremgangsmåde, der sigter på at slå hunden ihjel, må kun anvendes af grundejeren eller den, der har brugsret til et privat areal, hvis hunden angriber andre

ser m.v., der er åbne for almindelig færdsel. Båndet skal være så kort, at hunden holdes tæt ind til ledsageren.

Stk. 3. Uden for byer og områder med bymæssig bebyggelse påhviler det besidderen af en hund at drage omsorg for, at den ikke strejfer om.

Stk. 4. Løsgående glubske hunde må ikke uden politiets tilladelse anvendes til bevogtning af pladser.

Stk. 5. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte regler om, at visse hunde ikke er omfattet af bestemmelser om båndpligt fastsat i medfør af stk. 2.

husdyr eller frembyder nærliggende fare for person eller ejendom.

Stk. 4. Har grundejeren eller den, der har brugsret til det private areal optaget hunden, og kendes hundens besidder, skal den, der har optaget hunden, snarest muligt og senest 24 timer efter at optagelsen har fundet sted, underrette hundens besidder eller en til vedkommendes husstand hørende voksen person. Grundejeren eller den, der har brugsret til det private areal og som har optaget hunden, er pligtig til at fodre og passe den optagede hund forsvarligt. Såfremt det ikke er muligt at optage hunden, eller hvis hundens besidder ikke kendes eller ikke afhenter hunden, rettes der henvendelse til politiet, som lader hunden optage og underretter så vidt muligt besidderen.

Stk. 5. Er en hund, der er optaget efter stk. 1 eller stk. 3 ikke mærket og registreret, og kendes besidder ikke fremlyses den. Det gælder dog ikke, såfremt hunden bærer skilt som nævnt i § 1, stk. 1.

Stk. 6. Hvis besidderen ikke inden 3 dage efter, at underretning eller fremlysning efter stk. 1, stk. 4 og stk. 5 har fundet sted, indløser hunden ved at betale de udgifter, som optagelsen har medført, kan politiet afhænde hunden eller lade den aflive. Et eventuelt overskud ved afhændelsen tilfalder ejeren, hvis denne melder sig inden 3 måneder og godtgør sin ret, og ellers statskassen.

Stk. 7. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte nærmere regler om afhændelse af optagne hunde.«

3. Efter § 3 indsættes:

»§ 3 a. Kommunalbestyrelsen kan bestemme, at der i kommunen eller nærmere opregnede områder af kommunen skal gælde en pligt til i byer og områder med bymæssig bebyggelse altid at føre en hund i bånd på gader, veje, stier eller pladser m.v., der er åbne for almindelig færdsel. Båndet skal være så kort, at hunden kan holdes tæt ind til ledsageren.

Stk. 2. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte regler om, at visse hunde ikke er omfattet af bestemmelser om båndpligt fastsat i medfør af stk. 1.«

4. Efter § 3 a indsættes:

»§ 3 b. Løsgående glubske hunde må ikke uden politiets tilladelse anvendes til bevogtning af pladser.«

§ 4. Forstyrrer en hund de omboendes ro ved gentagen eller vedholdende gøen eller tuden, og der indgives klage derover til politiet, giver dette besidderen pålæg om at holde hunden indelukket eller, hvis denne foranstaltning ikke hjælper, eller hunden allerede holdes indelukket, at lade den fjerne. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan, for så vidt det drejer sig om hunde, der af erhvervsmæssige opdrættere holdes indelukket i hundegård eller på anden måde, dispensere fra denne bestemmelse i tilfælde, hvor der ved en hundegårds anlæggelse og indretning er taget ethvert rimeligt hensyn til bebyggelsesforholdene.

5. I § 4 indsættes som *stk. 2*:

§ 6. Det påhviler besidderen af en hund at træffe de foranstaltninger, der efter forholdene må anses påkrævet for at forebygge, at hunden volder andre skade.

Stk. 2. Hvis en hund har forvoldt skade på et menneske eller anden væsentlig skade, hvis hundens eller besidderens adfærd er af en sådan karakter, at den er egnet til at skabe frygt i sine omgivelser, eller hvis der i øvrigt er grundlag for at antage, at den pågældende hund kan være farlig for sine omgivelser, kan politidirektøren

1) give besidderen pålæg om, at den ejendom, hvor hunden holdes, skal være indhegnet af et hegn på op til 1,8 meter i højden, der skal være forsynet med en sluselåge,

2) give besidderen pålæg om, at hunden kun må luftes af besidderen eller af andre navngivne personer over 18 år og ikke må luftes sammen med andre hunde,

3) give besidderen pålæg om, at hunden, når den ikke holdes indelukket, skal føres i bånd, herunder pålæg om, at hunden skal føres i et bånd, der højst er 2 m langt, eller skal være forsynet med forsvarlig, lukket mundkurv eller begge dele, eller

4) træffe afgørelse om at lade hunden aflive.

Stk. 3. Politidirektøren kan give besidderen pålæg som nævnt i stk. 2, nr. 1-3, hvis hunden har for vane at forulempe mennesker eller dyr ved på gader, veje, stier eller pladser m.v., der er åbne for almindelig færdsel, at fare imod dem eller forfølge dem eller at forulempe husdyr i ejendom eller på mark.

Stk. 4. Hvis et pålæg efter stk. 2, nr. 1-3, eller stk. 3 overtrædes, kan politidirektøren, træffe afgørelse om at lade hunden aflive.

Stk. 5. Hvis en hund ved et overfald har skambidt et menneske eller en anden hund, skal politidirektøren lade hunden aflive.

Stk. 6. Politidirektøren afholder omkostningerne ved at lade en hund aflive efter stk. 2, nr. 4, eller stk. 4 eller 5, men kan kræve beløbet refunderet af besidderen.

Stk. 7. Overdrages hunden til en anden besidder, gælder et pålæg efter stk. 2, nr. 1-3, eller stk. 3 eller en afgørelse om aflivning efter stk. 2, nr. 4, eller stk. 4 eller 5 umiddelbart over for den nye besidder.

§ 6 a. På politiets anmodning er besidderen af en hund forpligtet til at medvirke til en sagkyndig undersøgelse af hundens adfærd, inden der træffes afgørelse efter § 6, stk. 2, nr. 4, om aflivning af hunden.

Stk. 2. Besidderen kan forlange, at der foretages en hunde-sagkyndig undersøgelse som nævnt i stk. 1, inden politidirek-

»Stk. 2. Ministeren kan fastsætte regler om adgang til at klage over afgørelser truffet efter stk. 1, 2. pkt., herunder om, at afgørelserne ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed, og om myndighedernes adgang til at genoptage en sag, efter at der er indgivet klage. Ministeren kan endvidere fastsætte regler om indgivelse af klager, herunder om formkrav til klagen.«

6. § 6, stk. 5, affattes således:

»Stk. 5. Hvis en hund ved et overfald eller ved anden uacceptabel og farlig adfærd har bidt et menneske eller en anden hund, og hvis biddet kan betegnes som skambid, skal politidirektøren lade hunden aflive.«

7. I § 6 a, stk. 1 og 2, indsættes efter ”§ 6, stk. 2, nr. 4,”: ”eller § 6, stk. 5”.

tøren træffer afgørelse efter § 6, stk. 2, nr. 4, om aflivning af hunden.

Stk. 3. Politidirektøren afholder omkostningerne ved den hundesagkyndige undersøgelse, men kan kræve beløbet refunderet af besidderen.

§ 12. Med bøde straffes den, der

1) overtræder § 1, stk. 1, § 2, § 3, stk. 1, 1.-3. pkt., § 3, stk. 3 eller 4, § 5, § 6, stk. 1, eller § 8, stk. 2,

2) overtræder bestemmelser fastsat af kommunalbestyrelsen i medfør af § 3, stk. 2, eller 3) overtræder et pålæg udstedt i medfør af § 4 eller § 6, stk. 2, nr. 1-3, eller stk. 3.

Stk. 2. Ved fastsættelse af bøder for overtrædelse af § 1, stk. 1, § 3, stk. 1, 1.-3. pkt., § 3, stk. 4, § 6, stk. 1, § 8, stk. 2, bestemmelser fastsat af kommunalbestyrelsen i medfør af § 3, stk. 2, eller et pålæg udstedt i medfør af § 6, stk. 2, nr. 1-3, eller stk. 3, udmåles en skærpet bøde. På samme måde straffes den, der hidser en hund på nogen eller undlader at holde sin hund tilbage, når den pågældende bemærker, at den overfalder nogen.

Stk. 3. Med bøde eller fængsel indtil 1 år straffes den, der overtræder § 6 d.

Stk. 4. Med bøde eller fængsel indtil 6 måneder straffes den, der beskæftiger sig personligt med hunde, uanset at vedkommende er frakendt retten hertil, jf. § 12 a, stk. 1.

Stk. 5. Med bøde eller under skærpende omstændigheder fængsel indtil 4 måneder straffes den, der med kendskab til, at en person er frakendt retten til at beskæftige sig personligt med hunde efter § 12 a, stk. 1, overlader en hund i den pågældendes varetægt.

Stk. 6. I forskrifter, der udstedes i henhold til § 1, stk. 2, kan fastsættes straf af bøde for overtrædelse af forskrifterne.

§ 12 a. Retten til at beskæftige sig personligt med hunde kan ved dom for et strafbart forhold frakendes for bestandigt eller for et nærmere fastsat tidsrum, hvis den pågældende

1) har anvendt en hund til angreb på eller som trussel mod mennesker eller dyr,

2) har undladt at holde sin hund tilbage, da vedkommende bemærkede, at hunden overfaldt mennesker eller dyr,

3) som ejer eller besidder har ladet en hund deltage i en hundekamp,

4) har afholdt hundekampe eller

5) i gentagne tilfælde er straffet for overtrædelse af § 3, stk. 1, 1.-3. pkt., § 3, stk. 4, § 6, stk. 1, bestemmelser fastsat af kommunalbestyrelsen i medfør af § 3, stk. 2, eller pålæg udstedt i medfør af § 6, stk. 2, nr. 1-3, eller stk. 3, jf. § 12, stk. 1.

Stk. 2. Er retten til at beskæftige sig med hunde frakendt for længere tid end 5 år efter stk. 1, kan spørgsmålet om generhvervelse af retten inden frakendelsestidens udløb indbringes for domstolene. Indbringelse sker efter reglerne i straffe-

8. I § 6 a indsættes efter stk. 2 som nyt stykke:

»*Stk. 3.* Hvis der, inden der træffes afgørelse om aflivning af hunden i medfør af § 6, stk. 5, foretages en hundesagkyndig undersøgelse jf. § 6 a, stk. 1 og stk. 2, skal omstændighederne ved bidepisoden indgå i undersøgelsen.«

Stk. 3 bliver herefter stk. 4.

9. I § 12, *stk. 1, nr. 1*, indsættes efter »§ 3, stk. 1, 1.-3. pkt.,«: »§ 3, stk. 2 eller stk. 3, 1. pkt., § 3b,« og », § 3, stk. 3 eller 4« udgår.

10. I § 12, *stk. 1, nr. 2* indsættes efter »i medfør af«: »§ 3 a, stk. 1,« og »§ 3, stk. 2,« udgår.

11. I § 12 a, *stk. 1, nr. 5* indsættes efter »« 3, stk. 1, 1.-3. pkt.,«: »§ 3 b« og »§ 3, stk. 3 eller 4« udgår.

lovens § 78, stk. 3, og kan tidligst finde sted, når der er forløbet 2 år af frakendelsestiden. Retten kan kun tilbagegives, når ganske særlige omstændigheder foreligger. Har vedkommende tidligere været frakendt retten til at beskæftige sig personligt med hunde efter bestemmelsen i stk. 1, kan gennehvervelse inden frakendelsestidens udløb kun ske ganske undtagelsesvis.

§ 12 c. Refusion af omkostninger afholdt i medfør af § 1, stk. 3, § 6, stk. 6, § 6 a, stk. 3, og § 6 b, stk. 4, tillægges udpantningsret.

12. § 12 c ophæves.

§ 2

I lov nr. 717 af 25. juni 2010 om ændring af lov om hunde og dyreværnsloven foretages følgende ændringer:

1. I § 3 indsættes efter stk. 5 som nyt stykke:

»Stk. 6. Ved gentagen overtrædelse af stk. 4, 3. pkt. kan politidirektøren træffe afgørelse om at lade hunden aflive. Politidirektøren afholder omkostningerne ved at lade en hund aflive, men kan kræve beløbet refunderet af besidderen.«

Stk. 6 bliver herefter stk. 7.

§ 3

Loven træder i kraft den 1. marts 2014.